

ZLOČIN U MIKLUŠEVCIMA

Izvještaji s rasprava

Postupak prate i izvještavaju: Veselinka Kastratović, monitorica Centra za mir Osijek, Olivera Franjičević, odvjetnica Fonda za humanitarno pravo iz Beograda

25. travnja 2005. godine - čitanje optužnice

Nakon što je Županijsko drzavo odvjetništvo iz Vukovara preuredilo optužnicu (na način da se odustalo od kaznenog progona u međuvremenu umrlih optuženika), kazneni postupak je počeo iz početka. Zamjenik ŽDO iz Vukovara pročitao je optužnicu. Nazočni optuženici su izjavili da su razumjeli koje djelo im se stavlja na teret. Svi su se izjasnili da se ne osjećaju krivima, te da će svoju obranu iznijeti na kraju dokaznog postupka.

Odluka Vijeća o pritvoru

Vijeće je nazočnim optuženicima, na prijedlog branitelja, rješenjem ukinulo pritvor, te su određene mjere opreza. Temeljem odredbe čl. 90. st. 2. t. 1. Zakona o krivičnom postupku (ZKP) naložio je optuženicima da ne smiju napuštati mjesto prebivališta i boravišta; temeljem odredbe čl. 90. st. 2. t. 3. ZKP-a naložio je optuženicima javljanje Predsjedniku Vijeća svaka 2 mjeseca; te je temeljem odredbe čl. 90. st. 2. t. 6. ZKP-a naložio privremeno oduzimanje putnih isprava i svih drugih isprava koje služe za prijelaz državne granice. Mjere opreza traju dok za njima postoji potreba, a najdulje do pravomoćnosti presude.

23. lipnja 2005. godine - saslušanje svjedoka

Postupak prate: Veselinka Kastratović, monitorica Centra za mir Osijek i Olivera Franjičević, odvjetnica Fonda za humanitarno pravo iz Beograda

Svjedok Željko Hirjovati, je svjedočio da su Jovo Cico, Đuro Krošnjar i još jedan mladić došli u kuću njegova oca i oduzeli mu novac. Pri tomu ga nisu fizički zlostavljali. Za ubojstvo Holikovih zna jer je njegov je otac išao dovesti njihova mrtva tijela. Svjedok zna da je u selu formiran štab teritorijalne obrane (u daljem tekstu TO), u njemu je vidio Joakima Bučka i još jednu osobu, Momir Anđelić je bio šef policije. Također, zna za postojanje spiskova od 18. svibnja 1992. godine na temelju kojih su stanovnici Mikluševaca istjerani ali ne zna tko ih je sačinio. Neposredno prije progona mještana, dana 17 svibnja 1992. na očevu kuću je bačena bomba. Toga su dana pozvani u školu gdje su morali potpisati da svu svoju imovinu dragovoljno ostavljaju tzv. SAO Krajini. Pri tomu je nazočan bio Kiril Buil a kod crkve su vidjeli naoružane braću Hudak. Autobusom su prevezeni u Mirkovce, a potom u Vinkovce. Đuro Krošnjar je uzeo novce od svih osoba koje su bile u autobusu, tukao je Vladu Kolbasa.

Svjedok Mihajlo Hirjovati, išao je po tijela ubijenih članove obitelji Holik, vidio je da su bili izbodeni. Pripadnici JNA su došli s dva transportera kod Kirila Holika, oca ubijenog Julijana Holika, rekli mu da ide po mrtva tijela. Tada je s pripadnicima JNA vidio Žiku Čirića. Bivša JNA

je bila u selu od rujna 1991. godine do 17. svibnja 1992. godine. Svjedok opisuje kako je 21. studenoga 1991. godine kapetan JNA, Kragulj, 1991. godine, pozvao 30 mještana Mikluševaca i rekao im da ih nitko neće tjerati iz Miluševaca, no, Ljubica i Dragica Anđelić su rekly da ih sve treba poubijati.

Vlast u selu obnašala je TO, radila je što je htjela. Optuženici su bili u TO, imali su uniforme. Komandant TO bio je Momir Anđelić. Nakon što je JNA otišla u selo su došle izbjeglice iz zapadne Slavonije. Svjedok je čuo da je Dušanka Mišljenović uzela njegovu prikolicu. Đuro Krošnjar, Jovo Cico i još jedna osoba, došli su u njegovu kuću, negdje iz Božića (7. siječnja 1992. godine), uzeli su mu 200 DEM. Đuro Krošnjar je rekao njegovu sinu Željku da je Hrvat da bi ga ubio. Protjerani su 18. svibnja 1992. godine.

Svjedokinja Irina Čordar je svjedočila kako je u njezino dvorište došlo 15 osoba, opkolili su nju i kćerku, pitali su gdje su njezin suprug i sin, psovali su je, udarali po leđima, te je tjeroali od kuće do crkve. Njezinu svekrvu, koja je imala 78 godina, tukli su i silovali, umrla je nakon 3 mjeseca. Svjedokinjin suprug je bio zatočen u logoru, sin je bio u hrvatskoj vojsci. Dušan Anđelić je rekao da je trebalo silovati svjedokinju, a ne njezinu svekrvu.

Svjedokinja Mara Hajduk je svjedočila kako su u njezinu kuću su došle dvije osobe, u zatvorile je zajedno sa suprugom i natjeroali je da se skine. Stražari, koji su bili ispred njezine kuće, spriječili su te osobe u nakani silovanja. Čula je da su te dvije osobe u njihovu kuću poslali Marica Kovačević i Živan Ćirić. Njezinog supruga su tukli Mirko Ždinjak i Dule Cigan, nju su maltretirali Momir Anđelić i Janko Kiš, Jugoslav Mišljenović je dolazio u kuću i maltretirao ukućane. Rekao joj je rekao da su joj ubili jednog sina i da će ubiti i drugoga, a Žika Ćirić se je hvalio kako je njezinom sinu prije nego su ga strijeljali dao cigaretu. Kod Zdenka Magoša je išla po sjetvospremač, koji je tvrdio da ga je dobio od Belajca. Pokojni Julian Holik rekao joj je da se čuva jer da je na spisku, a sve to da piše Joakim Bučko.

Svjedok Vladimir Holik (bratić ubijenoga Julijana Holika) je od kćerke ubijenoga Julijana Holika, Marije Maksimović, saznao da su njezini roditelji nestali i da su ubijeni. Pero Lender je došao po svjedoka da s njim ide traktorom i prikolicom po tijela ubijenih no, kako je bila večer svjedok nije otišao. Sutradan je došla policija s dva vozila, s njima je bio i Živan Ćirić. Tijela su nađena u Jelašu. Svjedok je opisao kako je morao ići na prisilni rad – branje kukuruza, što su mu naredili Jugoslav Mišljenović i Janko Kiš. Magoč Zdenko je svakog jutra dolazio po njega s puškom. Dok je brao kukuruz na njega su pucali, zastrašivali ga, bili su u uniformama s puškom. Jugoslav Mišljenović mu je oduzeo kombajn a oduzeli su mu i vozilo marke „Golf“. Zdenko Magoč mu je naredio da mora dati prometnu i knjižicu vozila. Slobodan Mišljenović ga je ispitivao o zemlji njegova sina, što je posijano na toj zemlji, tko su susjedi na zemlji. Prije nego su ih protjeroali pucalo se po njihovoj kući zapaljivim mecima. Dana kada su protjeroali je otišao u TO gdje ga je mlađi Hudak udario te mu uzeo sat i nožić. Odveo ga je na kat gdje je morao potpisati da dragovoljno ostavlja sve što ima ostavlja.

Svjedok Irinej Mudri je posvjedočio kako su ga Momir Anđelić, Jugoslav Mišljenović i Pero Lender odveli u TO na ispitivanje.

Svjedok Vlatko Ždinjak rekao je da je optuženi Mirko Ždinjak njegov brat, te da će koristiti blagodati zakonskih odredbi, temeljem kojih ne mora svjedočiti.

12. srpnja 2005. godine - saslušanje svjedoka
--

Postupak prate: Veselinka Kastratović, monitorica Centra za mir Osijek i Olivera Franjičević, odvjetnica Fonda za humanitarno pravo iz Beograda

Svjedok Eugen Hajduk je u kritično vrijeme bio zamjenik predsjednika MZ te je opisao događaje i situaciju u Mikluševcima prije 4. listopada 1991. god., tj. referendum, podjelu među stanovništvom do koje je došlo, evakuaciju djece u Pulu, pri čemu su tamo išla i djeca nekih optuženih, podjelu namirnica.

21. rujna 1991. godine u selo je došla JNA, no, nakon pregovora o predaji oružja se JNA povukla na pustaru Opatovac. U pregovorima su sudjelovali Đuro Ljekar, Slobodan Anđelić, Joakim Lender, Rade Jeremić. Radi granatiranja sela u više navrata i zahtjeva da predaju oružje na pregovore je išao 4. listopada zajedno s Đurom Bikijem i Slavkom Hajdukom. Autom su išli u Čakovce. Na ulazu u Čakovce je bila barikada na kojoj je vršen pretres. Pred MZ i poštom bila je vojska, među prisutnima je prepoznao svoje mještane: braću Stankoviće i Živana Ćirića. Ćirić je došao s bombom, verbalno je napao Đuru Bikija. Maltretirali su ih od čega je svjedok zadobio lakše ozljede. Pregovori s pripadnikom JNA su trajali oko sat vremena, odvijali se pod prijetnjom mitraljeza u prostorijama MZ a. Zapravo su ih ispitivali o oružju a na kraju su dobili ultimatum da vrate oružje i da se selo preda. Simić, koji je bio u uniformi i naoružan, nije dopustio Slavku Hajduku izaći iz prostorije zato što je Hajduk bio pripadnik policije.

Brzo po povratku svjedoka i Đure Bikija u Mikluševce počelo je granatiranje sela i panika stanovništva. Grupa od 40 osoba otišla je u šumu Jelaš, gdje su se zadržali 7-8 dana pa su se evakuirali. Njegova žena i djeca su ostali u selu, Jovo Cico ih je maltretirao, u kuću mu je bačena bomba. U periodu između 8. listopada i 18. svibnja su osim njegove obitelji i obitelji Bataković protjerane još neke osobe i obitelji ali ne zna da su bila masovna protjerivanja.

Svjedok je čuo da je tijelo Slavka Hajduka pronađeno je u bunaru u Čakovcima, na udaljenosti kilometar od sela. Leševi ovaca su bačena na mrtva tijela šest osoba. Svjedok je rekao da posjeduje tekst o Mikluševcima iz časopisa „Ruskog slova“ štampanog u kritično vrijeme u Novom Sadu u kome Joakim Lendera govori o radu TO, spiskovima i protjerivanju stanovništva.

Odluka Vijeća

Vijeće je riješilo da se ne dozvoljava pitanje branitelja Petra Miletića, od koga su se branili, zašto im je oružje bilo potrebno i odakle im oružje ako je JNA ušla i izišla nakon.

Na pitanje predsjednika Vijeća je li u selu primjenjivana sila prema mještanima srpske nacionalnosti, prije 4. kolovoza 1991. god., svjedok je odgovorio da nije, koliko zna, i da nisu nikoga protjerali. Na pitanje branitelja Petra Miletića, jesu li preostali Srbi imali oružje dok je on bio u selu, odgovorio je da su neki imali puške, kada se čuvalo žito, kao Bogdan Anđelić.

Svjedok Đuro Biki je u kritično vrijeme je bio predsjednik MZ u Mikluševcima. Opisao je situaciju i događaje u selu prije 4. listopada 1991. god., odnosno nacionalnu strukturu stanovništva, referendum o nezavisnosti Republike Hrvatske, čuvanje žita, prijetnje koje je dobio telefonom od Dušanke Mišljenović, Dragice Anđelić i Ljubice Anđelić, čije je glasove prepoznao, osnivanje Kriznog štaba i odluke koje su donosili, o proglašenju mobilizacije na koju su se svi odazvali osim Srba i pojedinih Rusina. Iz sela su tada privremeno otišli Dragan Ćirić, Živan Ćirić, Jugoslav Mišljenović, Janko Kiš, Kovačević Milenko.

21. rujna 1991. se dogodio prvi kontakt s JNA koja je bila stacionirana na opatovačkoj pustari. Došlo je oko 150 pripadnika vojske, te je svjedok pozvan na pregovore. Imao je ručnu bombu, a Stjepan Filipović automat. Vojska je ušla u zgradu MZ, opkolili su ih, kidali su slike, derali zastave, te su tražili da predaju oružje, nakon čega se vojska ipak povukla.

27. rujna 1991. je u centar sela palo 8 granata, a poslije navedenog datuma još oko 45 granata. Kako je JNA prijetila da će granatirati selo, svjedok je, zajedno s Eugenom Hajdukom (*zamjenik predsjednika MZ*), Slobodanom Anđelićem i Slavkom Hajdukom (*policajac*), 4. listopada 1991. išao na pregovore u Čakovce. Na ulazu u Čakovce sreli su Zlatka Lackovića, nad njima je obavljen pretres. Ispred zgrade MZ zajednice je bilo okupljno vojske, mještana u uniformi JNA, Živan Ćirić, Dušan Stanković, Kiš Janko, Simić. Na njega i ostale pregovarače su nasrnuli Milan Stanković i Dušan Stanković, Zdravko Simić i Živan Ćirić. Bili su naoružani kao i 20-tak osoba koji su ih opkolili. Svjedok je dobio je udarac kunadkom u potiljak, ima od toga ožiljak i slomljene pršljenove. Živan Ćirić mu je trpao bombu u usta, izbio mu je jedan zub i jedan slomio. Zdravko Simić je nahrupio na Slavka Hajduka, udario ga koljenom u stomak i rekao mu da će ga objesiti o kesten. Milan Stanković 3 - 4 puta udario Slavka Hajduka u prsa, a Dušan Stanković čupao ga je za kosu i šamarao. To je trajalo oko 15 minuta dok nisu stigli oficiri JNA i odveli ih na pregovore u prostorije MZ.

Na pregovorima su od svjedoka tražili da u roku od 20 minuta predaju naoružanje ili će «peglati selo». Po povratku u Mikluševce je okupio Krizni štab, te su donijeli odluku da napuste selo kako ne bi bilo granatirano, da će napraviti proboj i izaći s naoružanjem. Iz sela su krenula 42 naoružana čovjeka i otišla u šumu Jelaš, gdje su bili od 8. listopada do 14. listopada 1991., kada je njih 19 iz šume Jelaš otišlo za Županju. Članovi obitelji nekih od ljudi koji su otišli u proboj su ostali u selu, ostalo je oko 400 ljudi. Nakon progona 18. svibnja 1992. god. u selu je ostalo oko 150 ljudi. Svjedokova majka je protjerana 18. svibnja 1992., Hudak Darko ju je u autobus uguravao udarajući je puškom u leđa.

Svjedok je od Rogić Bore čuo da su četiri osobe ubile Slavka Hajduka, pucajući mu u leđa, da sve zna Mirko Ždinjak, koji je tomu bio nazočan.

5. rujna 2005. godine - saslušanje svedoka

Postupak prate: Veselinka Kastratović, monitorica Centra za mir Osijek i Olivera Franjičević, odvjetnica Fonda za humanitarno pravo iz Beograda

Svjedok Đuro Ljekar je ostao živjeti u selu. Sa optuženicima nije imao problema, nije bio zlostavljan a zbog lošeg zdravstvenog stanja je dobio poštedu od prisilnog rada. Jugoslav Mišljenović je pomogao njegovu sinu u odlasku u Novi Sad na fakultet. U štab TO je išao po dozvolu za kretanje. Tu je vidio spisak ljudi i dobio objašnjenje da je se na spisku nalaze ljudi kojima se ne može garantirati sigurnost.

O stradanju obitelji Holik zna preko svoje majke. Stanovala je u njihovu susjedstvu te je oko ponoći čula zvukove i vidjela svjetlo u kući Holikovih. Stražar, izvjesni Miodrag iz Valjeva, joj je rekao da su tijekom noći kod Holikovih došle 2 do 3 muške osobe i jedna žena i da su ih odveli u štab TO.

O pregovorima zna da su bili organizirani u dva navrata. Prvi put je Slobodan Anđelić došao u selo, prenio im je poruku jednog kapetana iz Čakovaca, koji je pozvao viđenije ljude iz sela na pregovore. Na pregovore su išli svjedok, Joakim Lender, sa njima je išao Rade Jeremić i Slobodan Anđelić. Traženo je da se razoruža ZNG-e. Na nove pregovore otišli su Đuro Biki, Eugen Hajduk i Slavko Hajduk. Slavko Hajduk je ubijen početkom listopada 1991. godine.

Vojska je otišla iz sela 18. svibnja 1992. godine prije podne. Civili su istjerani iz sela u poslijepodne. Dana 18. i 19. svibnja 1992. godine u selo su došli ljudi iz zapadne Slavonije. Između sebe su izabrali komandanta i preuzeli su vlast u selu.

S oružjem, u uniformi je vidio slijedeće optuženike: Petra Lendera, Zdravka Simića, Joakima Bučka, Mirka Žđinjaka, Dragana Ćirića, Milana Bojanića, Zdenka Magoča, Aleksandra Anđelića, Nikolu Vlajnića, Jovu Cico i Janka Ljikara.

Svjedok Joakim Homa, rekao je da su ga tukli, ni danas ne zna zašto: 20. ožujka 1992. godine, Živadin Ćirić doveo je četiri osobe u njegov dvorište, ugurali su ga u šupu gdje ga je tukao Mika, dok je Živadin Ćirić stajao na vratima sa «šmajserom». Petar Lender je svjedoku naredio da beračem bere kukuruz. Kukuruz sa sinovljeve njive nije smio brati nego ga je uzela TO. Svjedokov sin je naoružan čuvao selo prije dolaska JNA. Po dolasku JNA sin je otišao u Ilok a potom u Vinkovce. U svjedokovoj kući je bilo smješteno 11 pripadnika JNA. 18. svibnja 1992. godine ih je «Cigan Zlatan» pozvao u MZ gdje je prije odlaska iz sela potpisao da dragovoljno ostavlja svoju imovinu. Tamo je vidio Darka Hudaka s automatom. Pokušao je zaustaviti Slavka Hajduka da ne ide na pregovore u Čakovce, no, Slavko Hajduk ga nije poslušao. Naknadno je čuo da je ubijen.

Svjedokinja Ana Homa je rekla da je pokojni Slavko Hajduk sin njezina brata, Holikovi su bliski srodnici njezina supruga. Za Holikove zna da su ubijeni. Petar Lender je došao i rekao da idu u šumu Jelaš po tijela članova obitelji Holik, da su ubijeni. Po tijela su otišli drugo jutro, vidjela je dio tijela Mihajla Holika.

Njima su u kuću dolazili ljudi iz TO skoro svaki dan i ispitivali ih gdje su im sinovi. Petar Lender je po došao s puškom po prikolicu za potrebe TO. Također je dolazio popisivati koliko bikova imaju. Dušan Anđelić ih je tjerao da prodaju bikove što su oni odbili jer su se bojali da će ih ubiti kao i Holikove i uzeti novac. Živadin Ćirić je došao kod njih po žito. Nakon dolaska JNA u selo oduzeto im je osobno vozilo, Magoč i Ljekar su došli po prometnu dozvolu, išli su njihovim Golfom u Ruski Krstur. Poslije je vidjela da je auto vozio sin od Ćirića. Dana 17/ 18. svibnja 1992. godine zapaljena im je obiteljska kuća, 18. svibnja 1992. godine istjerani su iz sela.

Svjedok Vlado Homa, nakon dolaska JNA u Mikluševce Petar Lender je došao sa dva vojnika, uhitio ga i za jedno s Ćordašom priveo u dom. Ujutro su ih ispitivali, i nakon toga su ga pustili. Svakog dana se morao javljati u 17,00 sati u TO, Lenderu i Kišu. Bio je priveden u policiju gdje je bio Jugoslav Mišljenović. Ispitivali su ga o oružju, bio je tučen da bi progovorio. Jugoslav Mišljenović je bio u uredu do sobe gdje su ga tukli, stoga svjedok smatra da je on bio glavni i da je naredio da ga dovedu. Druga osoba je naredila da ga tuku. Jednom zgodom Jugoslav Mišljenović i Kiš su izvršili pretres sobe svjedokova sina. Nakon dva dana došli su vojnici provjeriti sobu. Pod stolom su našli metak i pitali ga što je to. Jugoslav Mišljenović je odvezao svjedokov traktor u štabe TO. Desetak dana nakon što su ubijeni članovi obitelji Holik svjedok je otišao iz sela.

Svjedokinja Ljubica Homa, u Mikluševcima je bila do ožujka 1992. godine. Kćerka i suprug su ranije otišli, ona i sin su ostali u selu. Ne zna detalje o ubojstvu članova obitelji Holik, kao niti o ubojstvu Slavka Hajduka, no, čula je za to. U njezinu kuću su svakodnevno dolazili Jugoslav Mišljenović, Petar Lender i Kiš, pretresali su kuću. Dana 14. ili 15. listopada 1991. godine Petar Lender je došao u kuću s još dva vojnika, nakon što ju je optužio da nosi vodu i hranu suprugu, ošamario ju je i udario kundakom. Svjedokinja je išla na prinudni rad, istovarati kukuruza. Iz sela je izašla skrivena u hladnjači.

Zapažanje monitora

Svjedokinja Ana Homa je rekla da dobro ne razumije hrvatski jezik. Predsjednik vijeća nije upoznao svjedokinju s pravom da tijekom postupka prati uz pomoć tumača.

Za ovo suđenje nema nekog velikog interesa novinara. Nitko od članova obitelji Holik, ili srodnici, ne prati ovaj sudski proces.

U konkretnom slučaju nije se postupilo po uputi Vrhovnog suda RH da se razdvoje postupci u slučajevima gdje se sudi optuženicima koji su nedostupni pravosudnim organima RH.

6. rujna 2005. godine - saslušanje svjedoka

Postupak prate: Veselinka Kastratović, monitorica Centra za mir Osijek i Olivera Franjičević, odvjetnica Fonda za humanitarno pravo iz Beograda

Svjedokinja Jelena Pap je svjedočila kako je iz Mikluševaca istjerana s bolesnim suprugom. Živadin Čirić je dolazio u njihovu kuću svaki drugi dan i pravio pretres. U dvorište su bacali bombe, pucali u više navrata. Nakon što su morali otići iz kuće, uzet im je novac, ukupno 8000 DEM. Zvonko Serdordi je priznao njezinu sinu Janku Pop i policiji, da je uzeo njihov novac. U svibnju 1992. godine je Joakim Bučko puškom pratio nju i supruga do škole gdje su morali doći. U kući je, nakon njihova izгона, ostalo pokušstvo, koje nakon povratka nisu zatekli. Njihovu stoku je uzeo Abdulaj Zoran. Prije izгона morali su potpisati da svu imovinu ostavljaju dragovoljno. U autobusu, kojim su voženi iz Mikluševaca, bilo je 120 ljudi, Đuro Krošnjar je naredio da svi u moraju dati novac. Ona i suprug imali su svatko po 3000 DEM, koje su morali dati.

Svjedok Miroslav Mudri, sestra, on i otac su se 17 dana skrivali od JNA u njivi dok po njih nije došao Kiril Mudri. Nakon nekoliko dana u njihovu kuću su došli Milan Stanković (za koga je svjedok rekao da je bio vođa), Rade Jeremić i Momir Anđelić. Naoružani i u uniformama su oduzeli očev automobil bez da su izdali potvrdu o oduzimanju imovine. 9. studenoga 1991. godine su Ždinjak i Momir Anđelić su oduzeli i svjedokov auto. Pri tomu ga je Ždinjak udario u rebra i pucao mu pored glave. Svjedok je čuo da je Jugoslav Mišljenović uzeo auto Vlade Čordaša. Vidio je kad je Ždinjak Mirko trčećim korakom tjerao vezanog Oroz Mirona i Kirivati Vladu na ispitivanje.

Petar Lender i Rade Jeremić su naredili da svjedok i sestra idu na prinudni rad. Kad se požalio bratu Mirka Ždinjaka, Vladi Ždinjaku, na postupke njegova brata, Vlado mu je rekao: «šuti, ubio je Nikolu Šinka, hoćeš i tebe da ubije». Svjedok je rekao da su uvijek išli jedan Srbin i jedan Rusin, Rusini su bili zaduženi za prljave poslove. Svjedok je prvi put je tjeran iz sela u prosincu 1991. godine kada je to je spriječila JNA. Rečeno im je da će morati ići u zapadnu Slavoniju, gdje su Hrvati protjerali Srbe. 18. svibnja 1992. godine vidio je Bogdana Anđelića kako puca po kućama, čuo je bombe. Nakon toga je došao «Ciganin Zlatan Nikolić» i rekao da sprema najnužnije stvari. Naišao je jedan oficir JNA, koji je pomogao da dobiju autobus, kojim su, nakon izгона prebačeni u Mirkovce. Vidio je i čuo svađu toga oficira sa Milanom Stankovićem i Mikom oko izгона ljudi, čuo je Milana Stankovića da je rekao: «Oni moraju ići». Nikola Vlajnić, Zoran Nikolić, Srđan Nikolić, Srđan Serdordi, Darko Hudak su naoružani, zajedno sa ljudima iz zapadne Slavonije, okružili mještane Mikluševaca koje su tjerali da napuste selo. Momir Anđelić i Darko Hudak sprovođili su ih u dva automobila, kojima su išli do Mirkovaca. Slobodan Mišljenović je «stalno trčao sa spiskovima» u štab TO. U autobusu su mu uzeli oko 200 DEM, u protuvrijednosti u ondašnjim dinarima.

Svjedokinja Irina Mudri, bila je u Mikluševcima do 18. svibnja 1992. godine, kada je protjerana. Nisu je tukli, maltretirali su je Momir Anđelić i Đuro Krošnjar. Njezina obitelj imala je trgovinu a Anđelić i Krošnjar su rekli da trgovina mora biti dana štabu TO. Traktor je odvezao Savo Arsić, ne zna tko je opljačkao trgovinu. Momir Anđelić je došao i tražio novac, ona je rekla da nema novca. Morala je potpisati izjavu da svoju svu imovinu ostavlja dragovoljno.

Svjedokinja Marija Oros, živjela je sa suprugom, dvoje djece i svekrvom u kući. Nakon dolaska JNA u selo je došao Ervić Milan iz Tovarnika i još neke nepoznate osobe, u njihovom dvorištu su našli pušku. Tada su odveli njezinog supruga Mirona u zarobljeništvo. TO im je oduzeo traktor, svu imovinu. Iz Mikluševaca je istjerana dana 18. svibnja 1992. godine.

Svjedokinja Genka Sabadoš, protjerana je 18. svibnja 1992. godine. Suprug se u svibnju 1991. godine prijavio u hrvatsku vojsku. Kad je JNA došla u selo 10. listopada 1991. godine, suprug je otišao. U njihovu kuću su došli Janko Mudri i Slobodan Anđelić, pretresali su kuću. Nisu ih fizički zlostavljali, do izгона iz sela nisu bili pljačkani. Čula je da su članovi obitelji Holik ubijeni, da je ubijen Slavko Hajduk. Darko Hudak je pratio autobus s ljudima koji su istjerani ih Mikluševaca. JNA je napustila selo u nedjelju, u ponedjeljak je Nikolić došao i rekao da za pola sata stave u vrećice samo ono najnužnije, te da dođu u školu. U školi su morali potpisati da sve ostavljaju dragovoljno. U školi je bilo Srba mještana i Srba iz zapadne Slavonije. U autobusu su morali dvojici iz Berka dati novac i zlato. Svjedokinja je dala zlato, novca nije imala.

Svjedokinja Stajka Mudri je svjedočila kako su njezinog supruga vodili na ispitivanje, u početku svaka 2 sata a pripadnici štaba TO su ga tjerali na rad u šumu. U njihovoj je kući je bila smještena vojna policija. Jovi Cici su na traženje dali ključeve od auta. 18. svibnja 1992. godine došao je Zlatan i rekao im da se za 2 sata sprema, dođu u školu. U školi su morali potpisati da sve ostavljaju «SAO Krajini», tu je bio Mika iz zapadne Slavonije. U autobusu je Đuro Krošnjar tražio novac, svatko je morao dati ono što ima.

Nakon što su protjerani iz Mikluševaca, u njihovoj kući su živjeli Živadin Ćirić i njegov sin. Svjedokinja je s UNPROFOR-om bila u posjeti u Mikluševcima, Ćirić ih je pustio u kuću, tada su sve stvari bile u kući. Dva tjedna nakon toga, kad su došli, u kući više nije bilo ničega. Živadin Ćirić je odvezao auto i traktor.

Svjedokinja Ksenija Besermenji živjela je u Mikluševcima do progona. Sin i unuk su otišli nešto ranije. Traktor im je odvezao Dušan Anđelić. Kad se vratila iz progonstva u kući nije ništa zatekla. Nema saznanja tko je uzeo stvari iz njezine kuće.

Zapažanja monitora

Tijekom dokaznog postupka opt. Slobodan Mišljenović je rekao da mu smeta što ga stalno fotoreporteri slikaju. Predsjednik vijeća pojasnio je da je snimanje dopustio Predsjednik Suda.

28. studenoga 2005. godine

Rasprava odgođena zbog nedolaska optuženih Milana Stankovića (nije javio razlog) i Živana Ćirića (hospitaliziran u vinkovačkoj bolnici radi operativnog zahvata).

28. veljače 2006. godine - saslušanje svjedoka

Postupak prate: Veselinka Kastratović, monitorica Centra za mir Osijek i Olivera Franjičević, odvjetnica Fonda za humanitarno pravo iz Beograda

Svjedokinja Marija Maksimović, kćerka Julijana i Verone Holik i sestra Mihajla Holika, ubijenih. U roditeljsku kuću je došla 29. siječnja 1992. godine oko 9,00 sati. Rezervista iz Srbije, imenom Gogić, joj je rekao da su roditelje i brata odvezli prema Vukovaru, da su otac i brat ušli mirno u vozilo a majka da se je opirala. Rekao joj je da su roditelje i brata odvezli «i vaši i naši». Tražila ih je u Mikluševcima, Čakovcima, Tovarniku. Drugoga dana, oko 16, 00 – 16,30 sati su Petar Lender i Janko Ljekar došli pred kuću njezina djeda Kirila Holika i megafonom objavili da su Holikovi mrtvi na Jelašu. Zbog policijskog sata nije otišla odmah na Jelaš, već sutradan sa djedom Kirilom Holikom, Eugenom Holikom i Mihajlom Bučkom. Roditelje i brata su našli u rupi šahta. Na Jelašu su zatekli Kirila Kiša. Misli da roditelji i brat nisu ubijeni na Jelašu jer tu nije primijetila tragova krvi. Majka je imala veću reznju ranu na vratu s desne strane, otac je imao ulaznu ranu od metka, bio je plav na desnoj strani grudni u gornjem dijelu blizu ramena, brat je imao veliku reznju ranu na desnoj strani grudni, glava mu je bila razmrskana tako da se je vidio mozak. Ne zna tko je ubio roditelje i brata. Otac joj je rekao da je prije rata bio u zavadi sa Joakimom Bučkom. Od JNA je dobila odobrenje da uzme stoku, no, sve je odvezeno u štab TO. JNA je prevezla roditelje, bagerom su iskopali jamu a tijela roditelja i brata je sahranila položene u ormar. Svjedokinja je bila u Mikluševcima ranije u posjeti kod roditelja, no, otac joj je rekao da ne dolazi jer nakon njezina dolaska nemaju mira, pucaju im po kući i bacaju bombe, optužuju ih da ona prenosi informacije.

Svjedokinja Jelena Pavlin iskazuje da su ona i njezina obitelj su bili skriveni u kukuruzima kada je JNA došla u selo. U kući je živjela sa suprugom, kćerkom, zetom, unucima i prijom. Tražili su njezinog zeta, optuživali su ga da su u njegovoj kući ustaše. Kiš Janko i Jugoslav Mišljenović su zajedno s vojnicima JNA uperili repetirane puške u zetovu kuću. Nakon par dana, za vrijeme policijskog sata, je pred njihovu kuću došao je Jovan Cico i autom je osvijetlio. Zvao zeta Branka a potom je sa zadnje strane kuće pucao iznad kuće. Sutradan je zet otišao u štab TO, prijavio pucanje, no, Ćirić Živko je rekao da to nije istina. Svjedokinja je prijavila prijetnje Milanu Stankoviću koji je bio u TO. Zeta, supruga i kćerku su tjeroali na prinudni rad. Supruga je na rad tjeroao Anđelić Duško. Kćerku, Hajduk Slavicu, su tjeroali na istovar kukuruza iako je imala dvoje djece i s trećim djetetom je bila trudna. Htjela ju je zamijeniti ali joj to nisu dopustili. Petar Lender je rekao da je tako naredio Kiš Janko. Kćerku su optuživali da održava vezu sa suprugom, Miroslavom Hajdukom i radi toga su je Cico Jovo i Ćirić Živko odveli na ispitivanje. Pucali su im na kuću, od susjede je čula da je pucao Cico. Ostali su u selu do veljače 1997. godine. Svjedokinja je rekla da su njoj i suprugu Ćedo i Milan Stanković pomogli, šest godina nisu imali primanja, od njih su, kad bi pomoć stigla, dobivali brašno, ulje. Rekla je: «neka ih Bog čuva».

Svjedok Miroslav Mudri, je 18. listopada 1991. godine prvi put tjeran iz Mikluševaca. Više puta je privođen, jednom je tučen. Tijekom studenoga 1991. godine, mjesec dana, morao se svaka dva sata javljati u TO Dušku Anđeliću, Aci Anđeliću, Janku Kišu, Jugoslavu Mišljenoviću, Zlatku, Petru Lenderu. Petar Lender, Jugoslav Mišljenović, Momir Anđelić i Miroslav Ždinjak su ga ispitivali o tome tko je pripadnik ZNG-a, morao je pisati izjavu. Krajem listopada ili početkom studenoga 1991. godine su ga u novi dom priveli Momir Anđelić, Dragan Ćirić i Jugoslav Mišljenović. Tada je ispitivan i tučen od pripadnika vojne policije bivše JNA. Nakon toga su ga odveli u jednu prostoriju gdje je zatekao Vladu Sabadoš, Mariju Hajduk i Vladu Hajduk. On i supruga su morali ići na prinudni rad, istovarati kukuruz. Dana 18. svibnja 1992. godine protjeran je sa ostalih 98 osoba iz Mikluševaca. Noć ranije po selu su bacane bombe, ujutro je došao Zlatko, rekao da se moraju javiti u TO, gdje su bili Mika i Duško Anđelić, rekli su im da moraju

napustiti selo, potpisati izjavu da se dragovoljno ostavljaju cjelokupnu imovinu. Srđan Anđelić, Darko Hudat, osobnim automobilima su pratili autobus do Mirkovaca. U autobusu je Đuro Krošnjar išao do jednog do drugog i uzimao novac, neke je ljude i tukao.

Svjedokinja Ana Juhik Iz Mikluševaca je istjerana 30. svibnja 1992. Do tada nju i supruga nisu maltretirali jer su u njihovoj kući bili smješteni pripadnici bivše JNA. Oni su zaštitili njezinog supruga zaštitili kada ga je Petar Lender došao tjerati ga na prinudni rad. Na dan kada su istjerani obaviješteni su da moraju doći u TO. Tamo je njezin brat Buila Kiril prozivao ljude, koji su morali potpisati da ostavljaju sve dragovoljno i odlaze. Nikola Ljekar i njegova supruga Marija odbili su potpisati da dragovoljno ostavljaju svoju imovinu, nakon čega je Mika gušio Nikolu Ljikara govoreći mu kako mora potpisati. Njezin suprug se vratio u kuću jer je zaboravio zubnu protezu. U dvorištu je zatekao Anđelića i Cicu kako uzimaju njihov traktor i prikolicu. Na odlasku je pitala brata zašto on proziva ljude koji moraju napustiti kuće. Odgovorio joj je da to mora. Vidjela je u autobusu jednu osobu, koja je uzimala novce od ljudi, no, nije vidjela da je nekoga tukao.

Svjedok Janko Papuga je svjedočio kako je više puta bio ispitivan, maltretiran i tučen. Napadan je da su mu kćerke otišle u Zbor narodne garde. Jutro nakon što je 9. listopada 1991. godine u selo ušla JNA u kuću su mu pretresali Ždinjak Miroslav, mlađi Stanković, dvojica iz Tovarnika i sin Nenada Žigića. Jedan dan došli su Janko Kiš, Petar Lender i jedan kapetan iz Valjeva. Odveli su ga u Šid, gdje je telefonirao kćerki da bi ih uvjerio kako je ona doista u Njemačkoj. Svjedok je radio s Slobodanom Anđelićem i zahvalan mu je što ga je ovaj štitio. Petar Lender ga je tjerao na prinudni rad. Dule Anđelić i Momir Anđelić tukli su ga u novom domu. Dule ga je udario koljenom u stomak 2 ili 3 puta, te dva puta ošamario. Joakim Bučko ga je ispitivao o skupljanju ustaša, zabranio je da mu se izdaje dozvola za liječenje.

Iz sela otišao 28. ožujka 1992. godine kako ne bi izgubio glavu. Naime, 27. ožujka 1992. godine po njega su došli Đuro Kljajić iz Tompojevaca i Krošnjar Đuro iz Berka i odveli ga u Tompojevce gdje su ga tukli (svjedok posebno navodi Đuro Krošnjara) od 15.30 do 21.00 sati. Pri tomu su mu izbili 13 ili 14 zubi, vadili ih kliještima i tukli ga pištoljem. Tada je u sobu ušao Mićo Mirilović iz Čakovaca i istjerao je Krošnjara. Svjedoku je rekao da je trebao biti ubijen zbog fotografije na kojoj se vidi kako njegove supruga i kćerka plešu s Tomislavom Merčepom i Vladimirom Šeksom na jednom skupu HDZ-a u Berku. Savjetovao mu je da potpiše što budu tražili. Za te slike ga je najviše napadala Dušanka Mišljenović, govorila je: «ustaše moraju ići». Jedan kapetan i vodnik su mu pomogli da izađe preko Šida.

Svjedok je izjavio da je Bučko u prosincu 1991. ili siječnju 1992. godine bio u policijskoj uniformi. Slobodan Mišljenović je bio predsjednik sela, govorio je: «nema više ustaša u selu». Za četvero optuženika, starijih, rekao je da su bili vlast, a za braću Hudak i optuženoga Zdenka Magoča je rekao da su bili «sitne ribe», za mlađeg brata Hudaka je rekao da je bio dijete.

Prigovori optuženih na iskaz svjedoka

Optuženici Dušanka i Slobodan Mišljenović prigovorili su iskazu svjedoka da ne govori istinu. Dušanka Mišljenović je pitala svjedoka da li zna da su oni organizirali da njegova bivša supruga i sin odu s UNPROFOR-om u neokupirani dio Hrvatske kada je njegova bivša supruga bila bolesna te da joj je ova povjerila stvari na čuvanje.

Svjedok Đuro Papuga kad je došla JNA živio je sa suprugom i dvoje malodobne djece u kući. Tada ih nitko ih nije maltretirao, niti su im kuću pretresali. U kolovozu 1992. godine zapaljena je kuća njegova punca, a 20/21. rujna 1992. godine zapaljena je njegova kuća a oko 20.00 sati su pucali na njegova desetogodišnjeg sina. U vrijeme kada je došla JNA išao je na straže jer su mu Momir Anđelić i Dragan Ćirić zaprijetili da će ga u protivnom ubiti.

Čuo je za ubojstvo obitelji Holik. Te je večeri bio na straži kada je između 19.30 i 20.00 sati Momir Anđelić došao do njih stražara, tu je bio i Eugen Sabadoš i Janika Ljekar. Bio je pripit a rekao je da dolazi sa Jelaša. Svjedok si je tada protumačio kako je Anđelić bio u lovu, no, kad se vratio kući i vidio da su se okupili ljudi ispričao je supruzi Nevenki što je čuo.

Unuk Marije Ljekar je obavijestio sud da je njegova baka (82 godine), bolesna i ne može doći.

16. lipnja 2006. godine - saslušanje svjedoka obrane

Postupak prate: Veselinka Kastratović, monitorica Centra za mir Osijek i Olivera Franjičević, odvjetnica Fonda za humanitarno pravo iz Beograda

Svjedok Janko Mudri, (svjedok obrane) je u srodstvu s optuženim Jaroslavom Mudrijem, želi svjedočiti. Prije rata je bio aktivan u MZ, no, nakon svih događaja, polako se izvukao iz MZ. Kad je u selo došla JNA, pozvali su ih u MZ i rekli im da se nastavi s radom, da se organizira sjetva. Slobodan Mišljenović je pred kraj 1991. godine postao predsjednik MZ, na tom mjestu je bio oko mjesec i pol dana, do početka škole.

U TO su bili Duško Anđelić, Bogdan Anđelić, Momir Anđelić. Joakim Bučko je bio dežuran na radio stanici do kraja rujna 1991. godine. Teška je situacija nastala kada su u selo došle 2 – 3 obitelji iz zapadne Slavonije a Mika, jedan od njih, došao na čelo sela. I sam je imao je problem jer je grko-katolik, tukli su ga.

U noći 17. svibnja 1992. godine, čuo je bacanje bombi po selu. 18. svibnja 1992. godine je zajedno sa sinom i Jaroslavom Mudrijem pomagao susjedu oko sijena. Po povratku kući čuo je da Zlatko Cigan proziva imena osoba koje se moraju javiti u centar sela. Majka Jaroslava Mudrija mu je rekla da će prozvani biti istjerani iz sela. Susjed Bučko Mihajlo, kome su pomagali oko sijena, ostavio je kod njega vrijednije stvari, koje je čuvao do njegova povratka.

Svjedokinja Helena Šikora (svjedokinja obrane) sestra optuženoga Joakima Bučka i **svjedok Nikola Šikora**, (svjedok obrane) zet optuženoga Joakima Bučko, žele svjedočiti. Svjedočili su o okolnostima kada je optuženi k njima doveo bolesnu majku i kod njih boravio dva dana - od 28. do 30. ožujka 1992. godine.

5. srpnja 2006. godine - saslušanje svjedoka obrane

Postupak prate: Veselinka Kastratović, monitorica Centra za mir Osijek i Olivera Franjičević, odvjetnica Fonda za humanitarno pravo iz Beograda

Svjedokinja Nada Sabadoš, (svjedokinja obrane), zna da je Joakim Bučko oko Nove godine 1991/2 radio u trgovini, vidala ga je u civilnoj odjeći. Nema saznanja je li bio u štabu TO. Na dan iseljavanja mještana Mikluševaca išla je u centar sela ispratiti sestru Irinku Čordaš i njezinu kćerku, koje su morale napustiti selo. Tom prigodom nije vidjela da je Joakim Bučko nekoga tjerao iz sela ili nešto ružno učinio. «Cigan» je išao kroz selo i govorio tko mora ići iz sela. Mještani koji su iselili ujutro su dobili neke papire za iseljenje, oko 10.00 sati su se okupili u centru sela, dolazili su s torbama.

Svjedok Tomislav Koljesar (svjedok obrane), poznaje Slobodana Mišljenovića, zna da je bio učitelj u Osnovnoj školi u Čakovcima. Ne zna je li bio u TO. Svjedok je bio matičar i šef Mjesnog ureda u Mikluševcima. Matičar je bio do kolovoza 1991. godine. Nakon što je prestao raditi kao matičar, njegove poslove preuzeo je Dušan Stanković.

Kad se stari predsjednik sela (*opaska: predsjednik MZ*) zbog bolesti povukao, na njegovo mjesto je došao Slobodan Mišljenović. Nije vidio da je Mišljenović pravio razliku u brizi o ljudima po nacionalnoj osnovi. Na sastancima u MZ je Slobodan Mišljenović bio u civilu. Svjedok je napustio MZ jer se odluke MZ nisu provodile nego su nove donošene u TO.

Nema saznanja tko je bio u štabu TO, zna da je prvi komandant TO bio Milan Stanković. U listopadu 1991. godine svjedok je bio uhićen, optužen je za oružanu pobunu. Odveden je u štab TO, gdje su bili Momir Anđelić, Dušan Anđelić i Bogdan Anđelić. Iz Mikluševaca je protjerana trećina ljudi, protjerivanje se zbilo u svibnju 1992. Zlatan Nikolić, Rom, išao je od kuće do kuće i govorio tko mora ići. Spisak s imenima ljudi koji moraju iseliti iz sela bio je izvješten na zgradi današnjeg «Vupika».

Svjedoku je predočena kopija zapisnika zajedničke sjednice MZ Mikluševci i štaba TO Mikluševci, od 25. studenoga 1991. godine, gdje su navedena imena osoba koje treba protjerati, a kao zapisničar naveden je svjedok. Svjedok je rekao da se ne sjeća li je bio na toj sjednici.

4. rujna 2006. godine - saslušanje svjedoka obrane

Postupak prate: Veselinka Kastratović, monitorica Centra za mir Osijek i Olivera Franjičević, odvjetnica Fonda za humanitarno pravo iz Beograda

Svjedok Joakim Hirjovati (svjedok obrane) nema saznanja o pregovorima u Čakovcima, nije bio angažiran u MZ. U jesen 1991. godine u selo je došla vojska. Za ubojstvo članova obitelji Holik saznao je drugo jutro jer zbog policijskog sata nije noću izlazio iz kuće. Optuženi Slobodan Mišljenović je, prema svjedokovim saznanjima radio u školi. Uvijek ga je viđao u civilnoj odjeći, nije ga vidio s oružjem, niti ima saznanja da je bio član TO. Zna da je od jeseni 1991. godine do siječnja 1992. godine bio predsjednik MZ Mikluševci.

Vidio je Dušana i Momira Anđelića u TO kada je tamo išao radi ishođenja dozvole za izlazak iz sela. Inače se je slabo kretao po selu, čuo je da su neki ljudi morali otići iz sela. Nema saznanja o spiskovima. Dolaskom vojske u selo za sve se pitalo vojsku, a nakon dolaska izbjeglica iz zapadne Slavonije, za sve se je pitalo njih.

Dokazni prijedlozi

Zamjenik ŽDO iz Vukovara ostao je kod dokaznih prijedloga: prevesti tekst iz „Ruskog slova“ o članovima MZ; preslušati tonski zapis. Obrana i optuženici nisu imali novih dokaznih prijedloga.

16. listopada 2006. godine - saslušanje svjedoka obrane

Postupak prate: Veselinka Kastratović, monitorica Centra za mir Osijek i Olivera Franjičević, odvjetnica Fonda za humanitarno pravo iz Beograda

Predsjednik Vijeća je predočio nazočnim strankama da je Županijsko državno odvjetništvo (ŽDO) iz Vukovara dostavilo kao dokaz u ovom postupku kompakt-disk (CD) uz podnesak od 16. prosinca 2004. godine sa slijedećim sadržajem: razgovor sa komandantom štaba Teritorijalne obrane (TO) Mikluševci, Momikom Anđelićem i sa pet članova štaba TO-a; razgovor s mještanimom Joakimom Bučkom; razgovor sa Milanom Stankovićem, zamjenikom komandira TO Mikluševci; razgovor sa sastanka mještana Mikluševaca koji su trebali biti istjerani iz sela, sa komandantom mjesta Mikluševci (*oficir JA*); razgovor sa Momikom Anđelićem, komandantom TO-a u prostorijama Crvenog križa u Mikluševcima; razgovor novinara sa mještankom Mikluševaca Dušankom Mišljenović; razgovor novinara sa mještanima Mikluševaca vezano uz protjerivanje Rusina iz Mikluševaca.

Predsjednik Vijeća nije slušao sadržaj CD-a, već je samo provjerio može li se preslušati, neki su razgovori na rusinskom jeziku.

Odluka Vijeća

Usvojeni su prijedlozi stranaka da se uz asistenciju tumača, izvrši prijepis danas preslušanog CD-a te obrani dostave kopije CD-a.

13. studenoga 2006. godine - izvođenje dokaza

Postupak prati Veselinka Kastratović, monitorica Centra za mir Osijek

Zamjenik ŽDO iz Vukovara predao je, u sudski spis, kao dokaz u ovom kaznenom postupku, list (dvije stranice) iz časopisa „Rusko slovo“.

Predsjednik Vijeća zapisnički je konstatirao da se iz predanog lista ne vidi kojem časopisu pripada taj list, ne vidi se oznaka stranice. Navedeni list iz časopisa je umnožen, kopije su predane svim optuženicima i braniteljima. Branitelji se rekli su da će se o dokaznom prijedlogu naknadno očitovati.

Predsjednik Vijeća je kopije CD-a, koji je na prošloj raspravi preslušan, predao braniteljima optuženika. Rekao je da će transkript sadržaja CD-a biti naknadno predani braniteljima i optuženicima. Na prijepisu sadržaja CD-a radili su Predsjednik vijeća i zapisničarka, no, zbog kratkoće vremena i obimnosti sadržaja CD-a, nisu uspjeli pripremiti transkript za današnju raspravu.

Vijeće je rješenjem odlučilo, kao dokaz u postupku, pročitati sljedeća pismena:

- dozvolu za privremeni boravak «u zoni borbenih dejstava», izdanu od Vojne policije, na ime Bataković Branka
- izjavu Bataković Branka koju je dao u Mikluševcima 17. ožujka 1993. godine

5. siječnja 2007. godine - nastavak dokaznog postupka, materijalni dokazi

Postupak prati Veselinka Kastratović, monitorica Centra za mir Osijek

Prijepis kompakt - diska

Strankama postupka je uručen prijepis kompakt-disk-a (CD) preslušanog na glavnoj raspravi dana 16. listopada 2006. godine.

Branitelji i optuženici su tražili primjereni rok za očitovanje imaju li primjedbe na prijepis CD-a.

Zapisnik sa sjednice Mjesne zajednice Mikluševci od 25. studenoga 1991. godine

Predsjednik Vijeća je pročitao zapisnik sa sjednice Mjesne zajednice Mikluševci i štaba TO Mikluševci, održane dana 25. studenoga 1991. godine u Mikluševcima. U zapisniku je navedeno i tko je sve bio na sjednici te dnevni red te sjednice. Pod točkom 3. se navodi da je „Stanković M.“ pročitao listu nepoželjnih mještana Mikluševaca koji moraju iseliti iz Mikluševaca.

Stranke nisu stavljale prigovor na izvedeni dokaz.

Stranke nisu imale novih dokaznih prijedloga.

Vijeće je produžilo mjere opreza prema optuženicima za sljedeća dva mjeseca. Temeljem odredbe čl. 90. st. 2. t. 1. Zakona o krivičnom postupku (ZKP) naložio je optuženicima da ne smiju napuštati mjesto prebivališta i boravišta; temeljem odredbe čl. 90. st. 2. t. 3. ZKP-a naložio je optuženicima javljanje Predsjedniku Vijeća svaka 2 mjeseca; te je temeljem odredbe čl. 90. st. 2. t. 6. ZKP-a naložio privremeno oduzimanje putnih isprava i svih drugih isprava koje služe za prijelaz državne granice.

19. veljače 2007. godine - nastavak dokaznog postupka, materijalni dokazi

Postupak prati Veselinka Kastratović, monitorica Centra za mir Osijek

Prijevod novinskog članka iz časopisa «Rusko slovo»

Predsjednik Vijeća je strankama uručio po primjerak prijevoda novinskoga članka (prevedenih po nalogu Suda od strane ovlaštene sudske prevoditeljice) koje je kao dokaz predložio tužitelj.

Na prijedlog zamjenika ŽDO-a iz Vukovara i uz suglasnost stranaka pročitana su pismena predložena kao dokazi u optužnici i priloženi u spis.

Primjedba optuženoga Joakima Bučka na prijevod teksta iz novina koji na stranici 14. počinje riječima: „pa prava istina..... „. Rekao je da to nije njegova izjava.

Braniteljica optuženoga Jugoslava Mišljenovića dostavila je u spis dokaze: potvrde Veterinarske stanice u Čakovcima, kopiju radne knjižice, evidenciju liječenja životinja, uz

pojašnjenje da se iz tih dokaza vidi da je njezin branjenik bio veterinarski tehničar zaposlen u Veterinarskoj stanici u Čakovcima, do kada je radio u Čakovcima i kada je prešao u Vukovar. Osim toga braniteljica je dostavila propusnice za Mudri Mihajla i dozvolu za Mišljenović Slobodana iz kojih se vidi da su priloženi dokumenti potpisani od VP-7325 JNA, s datumom od 23. siječnja 1992. godine. Iz tih se dokumenta vidi tko je obnašao vlast u selu.

Stranke nemaju novih dokaznih prijedloga.

Zamjenik ŽDO-a iz Vukovara je najavio izmjenu optužnice i predložio Vijeću da odredi primjereni rok za izmjenu optužnice.

Predsjednik Vijeća najavio je da će na sljedećoj raspravi biti saslušane obrane optuženika.

26. ožujka 2007. godine – izmjena optužnice

Suđenje je pratio Mladen Stojanović, monitor Centra za mir, nenasilje i ljudska prava Osijek.

Izmjena optužnice

22. ožujka 2007. godine u sudu je zaprimljena precizirana optužnica ŽDO-a u Vukovaru. Promijenjena je i pravna kvalifikacija optužnice - iz kaznenog djela genocida u kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva.

Optuženici i njihovi branitelji su zatražili rok za proučavanje izmijenjene optužnice, jer bi se optuženici trebali očitovati o njenoj osnovanosti.

Produljenje mjera opreza

Vijeće je produljilo mjere opreza (zabranu napuštanja boravišta, obvezu javljanja Predsjedniku Vijeća, te privremeno oduzimanje putnih i drugih isprava za prijelaz državne granice) prema nazočnim optuženicima.

23. travnja 2007. godine – ponovna prekvalifikacija optužnice

Suđenje je pratio Mladen Stojanović, monitor Centra za mir, nenasilje i ljudska prava Osijek.

Zapažanja promatrača

Nejasno je zašto je Županijsko državno odvjetništvo podneskom ponovno izmijenilo optužnicu. Prekvalifikacija djela, iz kaznenog djela genocida u kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva, izvršena podneskom od 20. ožujka 2007. godine, a već je, podneskom od 13. travnja, ponovno izmijenjena pravna kvalifikacija tako da se optuženici ponovno terete za kazneno djelo genocida. U međuvremenu nije bilo izvođenja dokaza koji bi mogli biti temeljem za ponovnu prekvalifikaciju.

Zahtjev obrane za odgodu rasprave

Branitelj opt. Saše Hudaka, Andrej Georgievski, je zatražio odgodu rasprave i primjereni rok za pripremu obrane jer je podnesak, kojim je optužnica precizirana na način da se optuženici ponovno terete za kazneno djelo genocida, a koji nosi nadnevak 13. travnja 2007. godine, primio tek 20. travnja, dok njegovom branjeniku navedeni podnesak još uvijek nije uručen. Ostali branitelji su se pridružili prijedlogu.

Čitanje zapisnika sa patološke sekcije za ubijene Julijana, Mihajla i Veroniku Holik

Predsjednik Vijeća je ukazao da je 20. travnja u Sud zaprimljen i zapisnik patološke sekcije za Julijana, Mihajla i Veroniku Holik. Uz suglasnost stranaka zapisnici su pročitani.

Vijeće je prihvatilo dokazne prijedloge obrane te će se na sljedeće ročište za glavnu raspravu pozvati pet svjedoka.

21. svibnja 2007. godine – nastavak dokaznog postupka

Postupak prati Veselinka Kastratović, monitorica Centra za mir Osijek.

Izjašnjavanje optuženih o izmijenjenoj optužnici

Predsjednik Vijeća je, sukladno odredbi čl. 341. st. 4. ZKP-a pozvao optuženike da se izjasne jesu li razumjeli optužnicu izmijenjenu 23. travnja 2007. godine. Sukladno odredbi čl. 320. st. 3. u svezi s čl. 341. st. 4. ZKP-a optuženici su pozvani da se izjasne osjećaju li se krivima po izmijenjenoj optužnici.

Svi optuženici su izjavili da su razumjeli optužnicu i da se ne osjećaju krivima, a da svoje obrane žele iznijeti na kraju dokaznog postupka.

Iskaz svjedoka Vlade Mudrija

Svjedok Vlado Mudri živio je cijelo vrijeme u Mikluševcima u svojoj kući. Roditelji su živjeli u svojoj kući i imali su zajedničko dvorište. Nitko ga nije tukao niti zlostavljao. U jesen 1991. godine, iste večeri dana kada je otac predao kukuruz u zadrugu, vidio je u dvorištu, pod trijemom, trojicu – četvoricu muškarca. Izišao je vidjeti tko su, no, otjerali su ga unutra. Nakon petnaestak minuta otišao je roditeljima. Otac mu je rekao da su ga nepoznate osobe zvale na ulicu, tražili novac uz prijetnje smrću te im ga je dao. Ne zna tko su osobe koje su od oca uzele novac, no, misli da je Petar Lender, koji je toga dana između 14,00 i 15,00 sati dao ocu novac za kukuruz u zadrugi, navečer poslao teritorijalce, koji nisu bili njihovi suseljnani, da uzmu novac. Od Petra Lendera je dobivao potvrdu za odlazak na njivu.

Iskaz svjedoka Vojislava Bjelajca

Svjedok Vojislav Bjelajac živi u Sotinu. Nema spoznaja o događajima u Mikluševcima. Svjedok je uzeo svjetvospremač od Andrije Topića i koristio ga. Optuženom Zdenku Magoću dao je na korištenje taj svjetvospremač 1994. godine. Nakon povratka u Sotin, sin Andrije Topića dobio je od Zdenka Magoća svjetvospremač nazad.

Ponovno saslušavanje svjedoka Tomislava Koljesara

Svjedok Tomislav Koljesar dao je iskaz na raspravi dana 5. srpnja 2006. godine. Danas iskazuje da je u Mikluševcima radio kao matičar. U listopadu 1991. godine je uhićen pod optužbom za oružanu pobunu. Tada je prestao raditi u Mjesnoj zajednici (MZ) Mikluševci. U MZ je radio volonterski, kao i drugi članovi, vodio je zapisnike na sastancima tijela MZ. Nakon što mu je predložen zapisnik sa sjednice MZ Mikluševci i štaba TO Mikluševci, od 25. studenoga 1991. godine, svjedok je potvrdio da se sjeća toga sastanka, vodio je zapisnik. Reкао je da je Milan Stanković, koji je tada bio komandant TO Mikluševci, pod točkom 3. dnevnog reda pročitao spisak mještana Mikluševaca čija su djeca ili srodnici bili u HDZ, koji su zbog toga bili nepoželjni u Mikluševcima, kojima se ne garantira sigurnost i koji trebaju napustiti Mikluševce. Momir Anđelić i Petar Lender bili su članovi TO Mikluševci. Reкао je da je popis ljudi sačinjen u TO Mikluševci, članovima MZ Mikluševcima je popis dan na znanje, članovi MZ Mikluševci nisu o popisu glasovali, iako u zapisniku piše da je lista prihvaćena uz manje izmjene. Taj popis bio je izvješten na zgradi Zadruga u Mikluševcima, na njemu su brisani i dopisivani neki ljudi, no, ne zna tko je to činio. Sjeća se da je na listi bilo 30 – 40 obitelji, negdje oko 120 ljudi koji su, «manje-više» svi, iseljeni u svibnju 1992. godine. Svjedok je rekao da je 15-ak dana nakon toga sastanaka u MZ opt. Slobodan Mišljenović postao predsjednik MZ Mikluševci. Za ubojstvo obitelji Holik je čuo, no, nema saznanja tko ih je ubio.

Ponovno saslušavanje svjedoka Janka Mudrija

Svjedok Janko Mudri, dao je iskaz na raspravi dana 16. svibnja 2006. godine. Danas iskazuje da je u MZ Mikluševci bio „zadnja rupa na svirali“. U MZ Mikluševci radio je volonterski. Nakon što je Tomislav Koljesar uhićen i tjeran u policiju u Tovarnik, svjedok je želio prestati s radom u MZ, no, Joakim Lender mu je savjetovao da to ne radi, da je opasno. Zna da je opt. Slobodan Mišljenović kratko vrijeme bio predsjednik MZ Mikluševci, da je nakon njega predsjednik postao Mika iz zapadne Slavonije. Ne sjeća se sjednice od 25. studenoga 1991. godine, no, ako piše da je bio nazočan na sjednici vjerojatno je bio. Dušan Anđelić je čitao spisak ljudi koji moraju otići iz Mikluševaca. Svjedok je prigovorio zašto te ljude tjeraju, na što ga je Dušan Anđelić pitao je li mu žao tih osoba, želi li da i on bude na spisku. Poznaje opt. Sašu Hudaka koji je živio u susjedstvu. Optuženikovu djedu bačena je bomba pred kuću, a par dana nakon toga i svjedoku je bačena bomba pred kuću. Nema saznanja je li opt. Saša Hudak bio na popisu za protjerivanje.

Ponovno saslušavanje svjedoka Đure Papuge

Svjedok Đuro Papuga, dao je iskaz na raspravi dana 27. veljače 2002. godine. Danas iskazuje da se 1991. godine Vladi Holiku pokvario berač pa mu je došao svojim beračem pomoći u branju kukuruza. Od Vlade Holika je zatražio prikolicu za prijevoz stajskog gnojiva. U ožujku ili travnju 1992. godine je želio vratiti prikolicu, no, Vlado Holik mu je rekao da je zadrži kod sebe, jer će njega vjerojatno protjerati. Prikolicu mu je vratio kad se Vlado Holik vratio u selo, nakon mirne reintegracije. Opt. Slobodan Mišljenović je posudio prikolicu za prijevoz stajskog gnojiva i vratio je nakon toga.

Prijedlog ŽDO-a iz Vukovara za ponovno saslušanje svjedoka

Zamjenik ŽDO-a je predložio je da se na sljedeću raspravu pozove Vlado Holik kako bi se razjasnila njegova tvrdnja tijekom postupka u Osijeku da mu je prikolicu uzeo Slobodan Mišljenović.

Odluka Vijeća

Vijeće je prihvatilo prijedlog ŽDO-a te će na sljedećoj raspravi biti saslušani svjedoci Vlado Holik, Đuro Papuga i Vlado Hirjovati.

6. lipnja 2007. godine - nastavak dokaznog postupka.

Postupak prati Veselinka Kastratović, monitorica Centra za mir Osijek.

Ponovno saslušavanje svjedoka Vladimira Holika

Svjedok Vladimir Holik rekao je da ostaje kod iskaza danog tijekom ovoga postupka. Rekao je da je opt. Slobodan Mišljenović došao k njemu par dana prije izгона iz Mikluševaca, razgovarao sa njim o prikolici, te zatražio da mu da prikolicu za prijevoz gnojiva. Svjedok misli da je optuženik došao po prikolicu jer je znao da će svjedok i njegova supruga uskoro biti protjerani. Optuženik nije bio grub, nije ga prisiljavao da mu da prikolicu, nije upotrijebio oružje, no, s obzirom na ratno vrijeme svjedok nije niti pomišljao da mu ne da prikolicu. Dan nakon toga k njemu je došao Đuro Papuga i, također, zatražio da mu da prikolicu, na što ga je uputio da je prikolica kod opt. Slobodana Mišljenovića. Ne zna kod koga je sve njegova prikolica bila. Kad se vratio 1998. godine u Mikluševce, prikolicu mu je vratio Đuro Papuga.

Predsjednik Vijeća je svjedoku predočio iskaz Đure Papuge da je ovaj u ožujku ili travnju 1992. godine došao na svjedokovu čupriju i nudio da mu vrati prikolicu, no, da mu je svjedok rekao da će vjerojatno biti protjerani iz sela, te da prikolicu zadrži. Na upit je li ta izjava Đure Papuge istinita. Vladimir Holik je da njega (Đuru Papugu) ništa ne tretira, da puno toga ne pamti, no, da može biti da je bilo tako kako tvrdi Papuga. Drugu prikolicu mu je oduzeo opt. Jugoslav Mišljenović.

Iskaz svjedoka Vladimira Hirjovatija

Svjedok Vladimir Hirjovati do danas nije davao iskaz. Rekao je da je u Mikluševcima ostao iako je bio na prvom popisu za istjerivanje iz sela. Da ostane u Mikluševcima založili su se Slobodan Anđelić, Živan Ćirić, Joakim i Pero Lender, a on im je platio na način da im je dao svinje.

Po njegovom mišljenju u Mikluševcima je postojao samo štab TO, u njemu bio i opt. Slobodan Mišljenović koji je do dolaska Slavonaca (raseljenih osoba iz zapadne Slavonije) bio „glavni“, no, nakon toga je dobio batine i otišao, a Slavonci su preuzeli vlast. Nakon izгона mještana iz Mikluševaca pokupili su pokretnu imovinu tih ljudi. Svjedok nema saznanja je li opt. Slobodan Mišljenović izdavao propusnice za kretanje, jer po iskaznicama nije nikada išao, išla je njegova supruga.

Bio je priveden u Tovarnik gdje je zadržan 48 i tučen. Sa njim je bio i opt. Mirko Ždinjak koji je također bio tučen. Inače, opt. Mirko Ždinjak je bio i prije toga u TO i, kasnije, po povratku u Mikluševce se vratio u TO. Opt. Mirko Ždinjak jednom je doveo neke ljude na pretres svjedokove kuće, no, u kuću nije ulazio.

Na pitanje Predsjednika Vijeća je li mu tko oduzimao pokretnu imovinu, svjedok je rekao da mu nisu rekli: „Daj“, već su došli i rekli: „Daj, platit ćemo ti“, no, nikada nisu platili, a on se nije usudio pitati da mu plate. Živan Ćirić, Pero Lender i Momir Anđelić uzeli su mu tada tri svinje. Opt. Jugoslav Mišljenović mu je rekao da da 200 litara nafte, da će mu to biti vraćeno, no, nikada nije vraćeno. Rekao je da opt. Jugoslav Mišljenović nije primjenjivao silu, niti je prijetio. Nitko ga od poznatih nije tukao, niti je vidio da netko nekoga tuče. Nije se kretao po selu.

19. lipnja 2007. godine - obrane optuženika

Postupak prati Veselinka Kastratović, monitorica Centra za mir Osijek.

Obrana optuženoga Joakima Bučka

Opt. Joakim Bučko, u svojoj obrani je rekao da je nakon dolaska HDZ-a na vlast 1990. godine imao problema. Đuro Biki (*u to vrijeme predsjednik MZ*) je došao u trgovinu «Veleprometa», u Mikluševcima, gdje je optuženik godinama radio, i rekao optuženiku da mora iseliti iz trgovine. Sa obitelji Slavka Home optuženik i njegova supruga su bili kućni prijatelji no to se je promijenilo (tako je jednom u bašći, supruga Slavka Home isplazila jezik optuženikovoј supruzi). Punac Slavka Home, Šinko Homa, u razgovoru sa optuženikom, potvrdio je optuženikovu bojazan da bi mu netko mogao «prerezati vrat». Nakon što se Slavko Homa vratio iz progonstva ispričao se optuženiku i rekao mu da su tada morali biti neugodni prema optuženikovoј obitelji.

Optuženik je rekao da je neistinita tvrdnja da on nije prihvatio promjenu vlasti 1990. godine, i sam je za bivše Jugoslavije imao problema jer mu je otac bio u domobranima. Vlado Ćordaš i Marijan pucali su pored njegove supruge kako bi je zaplašili. U lipnju 1991. godine Đuro Biki je poslao Eugena Hajduka (*u to vrijeme zamjenik predsjednika MZ*) i Stipu Filipovića da od optuženika uzmu dvije puške. U kolovozu 1991. godine optuženik je sa Dudašom, Joakimom Lenderom i pokojnim Julijanom Holikom bio na straži (*koju su organizirali Krizni štab pri MZ*) a odazvao se i na jednu radnu akciju to u vrijeme (dok je u Mikluševcima na vlasti bio HDZ).

Neistinita je tvrdnja da je on ubio Julijana Holika. Bili su u svađi, no, upravo na toj radnoj akciji su se izmirili, Julijan Holik je tražio da zajedno rade. Sigurno nije na sjednici TO odlučeno o ubojstvu Holika jer on za takvu odluku ne zna. Upozorio je da je tijekom dokaznog postupka svjedok Đuro Papuga rekao da je obitelj Holik ubio Momir Anđelić no on sumnja da ih je Momir Anđelić sam mogao ubiti, ali, nema saznanja je li još tko u tome sudjelovao. Pretpostavlja da je Momir Anđelić morao biti povezan sa nekim iz vojske jer je izlaz prema Jelašu, gdje je obitelj Holik pronađena mrtva, držala vojska. Također pretpostavlja da je na stražarskom mjestu tada bio rođak Momira Anđelića, koji je iz Mitrovice, a u kritično vrijeme bio je u vojsci u Mikluševcima. U kritično vrijeme noću nije izlazio iz kuće, nije se kretao puno, radio je u trgovini.

Bio je u centru sela kad su na pregovore s JNA u Čakovce išli Joakim Lender, Đuro Ljekar i Rade Jeremić (*na pregovore su prvo bili pozvani viđeniji mještani*), a vozio ih je Slobodan Anđelić. No, ubrzo su se vratili, jer vojska sa njima nije željela razgovarati jer nisu bili iz struktura vlasti u Mikluševcima. Istoga dana, na pregovore u Čakovce su otišli Slavko Hajduk (*policajac*), Eugen Hajduk (*zamjenik predsjednika MZ*) i Đuro Biki (*predsjednik MZ*). Toga dana optuženi je sa suprugom otišao u Berak, gdje se zadržao šest dana. U Mikluševce se vratio 15. listopada 1991. godine, dan nakon ulaska JNA u Mikluševce. Vojna komanda je tražila da ponovo počne raditi zadruga, trgovina, mjesna zajednica. Trgovina je počela raditi 3. siječnja 1992. godine.

Član štaba TO-a bio je samo na papiru. Momir Anđelić je provodio samovolju. Momir Anđelić je osnovao štab TO (*JNA je nakon ulaska u selo formirala štab TO*), bio je komandant štaba TO, upisao je optuženika kao političkog komesara. Milan Stanković je bio zamjenik komandanta TO. Članovi štaba TO bili su Jugoslav Mišljenović, Dragan Stanković, Janko Kiš, Petar Lender, Dragan Ćirić. Ne zna je li Mirko Ždinjak bio član štaba TO, ali je stalno bio sa Momikom Anđelićem. Živan Ćirić je bio u prostorijama štaba TO jer je tamo bilo pića, volio je popiti. Štab TO nije imao klasične sjednice već je Momir Anđelić provodio svoju volju sam. Na straže i dežurstva dolazilo je i 70 ljudi. Neki od ovdje optuženih su radili u zadruzi, neki su išli na dežurstva

Za optuženoga Jaroslava Mudroga je rekao da je dolazio na stražu kao i ostali i to na stražarskom mjestu koje im je odredila vojska, a koje se nalazilo oko 20 m udaljeno od kuće Momira Anđelića. S njim su na stražu još išli optuženi Jaroslav Mudri, Aleksandar Anđelić, i Jovo Cico. Nije vidio Darka Hudaka s puškom, bio je par puta na straži, kao i njegov brat Saša Hudak, te Janko Ljekar. Optuženi Zdravko Simić bio poslovođa trgovine u Čakovcima, no, u kritično vrijeme nije ga vidio. Dušanku Mišljenović je jednom vidio i to onda kad su davali intervju „Ruskom slovu“. Zlatan Nikolić je bio kurir štaba TO, nosio je pozive po selu onoga dana kad je bilo iseljivanje. Za optužene Nikolu Vlajnića i Dragicu Anđelić ne zna ništa, Đuru Krošnjara ne poznaje, Srđana Anđelića jedva zna jer je bio puno mlađi.

Vojska je prvih mjesec dana izdavala propusnice za izlazak iz sela i za rad na poljima, a potom je Momir Anđelić u štabu TO izdavao propusnice.

Direktor zadruge bio je Janko Kiš, savjetnik je bio Joakim Lender, blagajnik i skladištar je bio Rade Jeremić, a kasnije je knjigovodstvo preuzeo Eugen Emedi. U zadruzi je bio i Aleksandar Anđelić. Sjeća se da su u zadrugu dovezeni poljoprivredni strojevi obitelji Holik i to nakon 18. svibnja 1992. godine, odnosno, nakon iseljenja mještana. Slobodan Mišljenović je išao sa optuženikom kad je trebalo otvoriti žiro račun za zadrugu ili trgovinu. Stoga je Slobodan Mišljenović nosio papire vezane za te poslove, a ne popise mještana, kako to tvrde neki svjedoci.

Tvrđi da je za kukuruz koji mu je vršio Janko Papuga platio u zadruzi.

Za navode Jelene Pap, da je optuženik nju i njezina supruga pratio puškom kad su morali iseliti iz Mikluševaca, tvrdi da su neistinite, da je Jelena Pap konfliktna osoba, da ne priča ni sa kim u selu. Također tvrdi da nije istina da su on i Zvonimir Sengjergji, njegov šogor, kopali po dvorištu Jelene Pap i odnijeli njezin novac. U njezinoj kući je bio jednom, i to kad joj je donio lijekove za bolesnog supruga, a koje mu je u Berkasovu dala njihova kćerka i zamolila ga da im ih odnese.

Neistinito je da je on ubio Kirila Holika jer je Kiril Holik ostao u selu, umro je prirodnom smrću i to u vrijeme kad su se prognanici počeli vraćati u Mikluševce. Kiril Holik mu je bio veliki uzor kao dobar i vrijedan čovjek.

U vezi Vlatka Ždinjaka optuženi izjavljuje da ga nije tukao, posebice ga nije tukao zajedno sa Jugoslavom Mišljenovićem i Draganom Ćirićem jer su oni puno mlađe osobe od njega i sa njima se nije družio. Jednom je vidio Vlatka Ždinjaka na straži.

Izjavu „Ruskom slovu“ je dao nakon što mu je to Momir Anđelić rekao (na raspravi 19. 02. optuženi je nijekao da je dao izjavu novinarima „Ruskog slova“).

Iz svoje kuće je vidio ljude okupljene ispred zadruga na čijim je vratima bio obješen popis onih koji moraju napustiti Mikluševce. Išao je vidjeti taj popis, pitao je tko je to napisao. Momir Anđelić je pred svojim stricem, Bogdanom Anđelićem, tada rekao: «Ja i moja supruga Ljubica, i to noćas».

Vojska, dok je bila u Mikluševcima, nije dopustila iseljenje mještana, no, nakon njezina odlaska 5 – 6 kuća Anđelićevih je radilo što je htjelo i došlo je do iseljenja. Na prvom popisu koji je optuženik vidio bilo je 60 – 70 imena ljudi koji su bili predviđeni za iseljenje. Raseljene osobe iz zapadne Slavonije su toga 18. svibnja 1992. godine čekale na sotinačkoj cesti, te kad su otišli seljani Mikluševaca, Slavonci su ušli u selo. On i Joakim Lender su pokušali odgovoriti Momira Anđelića od iseljenja ljudi iz sela, no, nisu uspjeli. Momir Anđelić je pričao po selu da će nakon odlaska vojske iz Mikluševaca iseliti ljude s popisa.

Obrana optuženoga Slobodana Mišljenovića

Opt. Slobodan Mišljenović u svojoj obrani je rekao da je 4. svibnja 1991. godine sa suprugom išao na tržnicu u Vukovar, no, nisu mogli proći jer su Srbi. 18. lipnja 1991. godine u školi u Tompojevcima, gdje je radio 30 godina, bilo je napisano «Tudman + Srbi i groblje». Rekao je da sredinom srpnja 1991. godine nije dobio naftu za poljoprivredne strojeve, da mu je rečeno da ide kod Merčepa po potvrdu. 23. ili 24. srpnja 1991. godine kuću su mu opkolili pripadnici ZNG-a, pretresli je, no, nisu našli ništa protuzakonito ili diskreditirajuće. Tada su bile pretresene sve srpske kuće u Mikluševcima, a Rusina samo su pretresali kuću Petra Lendera. Rekao je da je 42 godine bio prosvjetni radnik. 18. kolovoza 1991. godine nije dobio naftu jer je Srbin, no, jedan Hrvat je kupio naftu i dao mu je. U rujnu 1991. godine dobivao je poruke da moraju iseliti, inače će biti ubijeni. Nakon treće poruke iselili su se.

20. rujna 1991. godine je spasio rusinsku crkvu u Mikluševcima, u koju je vojska usmjerila 6 tenkova i pitala ga ima li na crkvi neprijateljske straže. Rekao je da nema a u selo je javio da se svi sklone. Znao je da je na crkvi na straži bio Marijan Tirić.

14. listopada 1991. godine, se sa suprugom vratio u Mikluševce. Čuli su da je vojska u Mikluševcima. Došli su u grupi od 33 osobe, među njima je bilo djece, žena i starijih osoba.

Nakon što je vojska JA ušla u selo najviše je radio na humanitarnoj pomoći pri MZ. Na prijedlog vojske je u listopadu ili studenome 1991. godine, u vrtiću, održan sastanak na kome je osnovana MZ. Lender Joakim je sazvao mještane, na njegov prijedlog za predsjednika MZ izabran je Antun Mudri. U savjet MZ su izabrani optuženik, Janko Mudri, Tomislav Koljesar, a jedno vrijeme je bio i Joakim Hirjovati. Radilo se na ponovnom ustroju zadruga, škole, trgovine.

Optuženik je postao predsjednik MZ u Mikluševcima 20. prosinca 1991. godine jer se Andrija Mudri razbolio. Te na toj funkciji ostao do 10. ili 12. siječnja 1992. godine, kada je preuzeo posao u školi a njega je na mjestu predsjednika MZ zamijenio ga je Bogdan Anđelić. Za novu godinu 1991/1992. su svoj djeci, bez obzira na nacionalnu pripadnost, podijelili paketiće. Misli da se u MZ moglo više raditi za seljane, no, ljudi iz zapadne Slavonije nisu dali, bili su siloviti, frustrirani. I njemu su postavili minu u njivi.

Škola je počela s radom 8. siječnja 1992. godine. Kako se radilo po drugačijem programu optuženik se morao pripremati za nastavu. Osim što se posvetio radu u školi, kod kuće je držao

stoku. Prvih mjesec dana vojska je prevozila njega i učenike u Čakovce u školu. Poslije je uspio dobiti autobus za prijevoz učenika.

Nije išao u Štab TO i ne zna tko je tamo bio.

Štab TO bio je nadređen MZ. U vrijeme sjednice TO i MZ, o kojoj postoji zapisnik koji je dokazno sredstvo u ovom postupku, optuženik je rekao da je bio u Novom Sadu.

Vojska je, kad je ušla u selo, 10 dana držala u karanteni mlade ljude koji su se vratili u selo. Željeli su spriječiti osvetu. I njegov sin Jugoslav Mišljenović, kao i oba brata Stankovići, Dragan Ćirić, Momir i Dušan Anđelić, bili su u karanteni. Sina je odgajao da bude pošten. Za vrijeme dok je HDZ bio na vlasti, kad su počeli organizirati straže po selu, rekao je sinu Jugoslavu da uzme pušku i ide na stražu, jer on tu pripada. Sin je tada imao 23 godine. Kad im je kuća bila pretresana, 23. ili 24. srpnja 1991. godine, kad su im uzeli dvije puške, sin ga je pitao da li i sada pripada ovdje. Nakon toga su se razišli, sin je otišao u Šidske Banovce. *(O eventualnoj angažiranosti sina u štabu TO optuženik nije želio govoriti, koristio je blagodat zakona da o članovima obitelji ne mora odgovarati na pitanja posljedom kojih bi ih izložio kaznenom progono, sramoti ili znatnoj materijalnoj šteti).*

Smatra da su njegovog sina ocrnili stoga što rekao da je Đuro Biki kriv za smrt Slavka Hajduka jer je Slavko Hajduk ostao kao talac u Čakovcima. Vojska je tražila da se preda oružje i da će tada Slavko Hajduk biti pušten što je Đuro Biki odbio. Smatra da je Đuro Biki svakom svjedoku koji je dolazio na svjedočenje u Sud govorio što treba reći, da ocrne njegova sina.

Traktor IMT 560, koji je bio u optuženikovoju kući, a vlasništvo je Miron Oroza, optuženik je vratio nakon reintegracije vlasniku, njihova kuća je bila bogata i nije mu bila potrebna tuđa imovina. Ane Papuga je njegovoj supruzi povjerala svoju rusinsku narodnu nošnju, zato je ona čuva.

Vojska je uvela policijski sat i radnu obvezu branja kukuruza. Niti on, a ni njegov sin Jugoslav, nisu nikome naredili da bere njihov kukuruz. Nije naredio da se oduzme kukuruz Vladi Holiku. Pitao je Vladu Holika da mu posudi prikolicu za izvoz stajskog gnojiva. Vlado Holik mu je pomogao zakačiti prikolicu. Supruga Vlade Holika mu je rekla da će po prikolicu doći Đuro Papuga i odvesti je, što se i dogodilo.

Za iseljivanje nije znao jer je bio na nastavi u Čakovcima. Čuo je za prvi popis koji je bio izvješten na vratima zadruga, sam nije pravio, unosio ili iznosio nikakve popise ljudi iz Mikluševaca, nije išao na sastanke štaba TO.

Nakon povlačenja, vojska je ostavila puno oružja za sobom. Nakon što su mještani Mikluševaca otjerani, na vlast u selu su došli ljudi iz zapadne Slavonije. Noć prije protjerivanja mještana bilo je puno pucnjave, svjetlećim metkom je zapaljena kuća obitelji Holik. Nakon povratka u selo Darko i Saša Hudak su živjeli kod roditelja. Zna da je Saša Hudak jedno vrijeme živio u kući svoga ujaka Janka Lendera. Zna da je u dvorište te kuće bačena bomba, misli, po nagovoru čovjeka iz zapadne Slavonije koji je želio živjeti u toj kući.

Obrana optužene Dušanke Mišljenović

Opt. Dušanka Mišljenović u svojoj obrani je navela da je 4. svibnja 1991. godine, nakon što ona i suprug Slobodan Mišljenović nisu pušteni u Vukovar, nazvala Đuru Bikija i pitala ga zašto ih ne

puste u Vukovar. U razgovoru mu nije prijetila. Nakon tri tjedna, jedne subote, išla je na tržnicu u Vukovar, no, nazad je nisu pustili. Morala je ići Merčepu u vojni odsjek po potvrdu za kretanje. Tamo je vidjela puno ljudi, uglavnom Srba, koji su također čekali potvrde.

Iz Mikluševaca je otišla sa suprugom nakon što su dobili prijetnje. Vratili su se u grupi od 33 mještana, nakon ulaska vojske u Mikluševce. Govoreći o pretresu kuće, 23. ili 24. srpnja 1991. godine, rekla je da je njezin sin Jugoslav Mišljenović ostao sam u kući sa pripadnicima ZNG-a. Nakon njihova odlaska, rekao joj je da mora ići iz kuće. Otišao je 27. srpnja 1991. godine.

Nakon povratka u Mikluševce, morali su se svaki dan javljati u štab vojske. U štab je odlazila sa Dragicom i Ljubicom Anđelić. Nakon početka nastave njezin suprug, Slobodan Mišljenović se posvetio radu u školi, a ona je radila na poljoprivredi i uzgajala stoku.

Rekla je da u intervjuu, o kome postoji CD zapis, nije ni o kome ponaosob govorila. Novinara je pitala gdje je bio u srpnju 1991. godine da vidi kako su tada Srbi živjeli u Mikluševcima. Intervju je dala na sastanku Rusina i vojske. Tada su ona, Dragica i Ljubica Anđelić galamile, «onako seljački», da se iz materijala ne može zaključiti tko je što točno rekao, da Dragica i Ljubica Anđelić nisu tu pa je sve na nju «natovareno».

Joakimu Ljickaru nije rekla da treba iseliti, već je govorila da ako vojska prođe da Srbi trebaju ići u srpsko selo. Bojala se da će joj Joakim Ljickar i Nada Mudri ponovo brojati koliko je puta prošla kroz selo. Nema saznanja o popisima ljudi koji su morali iseliti iz Mikluševaca. Taj popis nikada nije vidjela. Tvrdi da nije rekla predstavnicima bivše JNA, ili na nekim skupovima, koje osobe trebaju iseliti iz sela. Nikome nije govorila da je ustaša. Također tvrdi da iz dvorišta kuće Mihajla Hirjovatića nije uzela traktorsku prikolicu i da je neistinita tvrdnja da je iz kuće Ane Papuge uzela pokretne stvari. Ana Papuga je preko UNPROFOR-a 1992. godine uspostavila vezu sa sinom u Zagrebu, a pred zimu 1992. godine je otišla k njemu. Tada je rekla optuženici da joj sačuva rusinsku nošnju, te da joj tu nošnju obuče kad umre. Nadalje, bila je jedina od Srba koja je išla na sahranu članovima obitelji Holik, nakon što su ekshumirani. Julija Holika je zvala «Baća», poštovala ga je, tri je dana bila bolesna kad je čula da su članovi obitelji Holik ubijeni. Julije Holik joj je, kad se udavala, dao više novaca od njezine rodbine, te da je nesretna jer mu to nije mogla vratiti. Tvrdi da nije istina da je ona odvezla njegove traktore s priključnim strojevima, osobni automobil i ostale pokretne stvari.

09. srpnja 2007. godine – obrane optuženih

Suđenje su pratili Mladen Stojanović, monitor Centra za mir, nenasilje i ljudska prava Osijek, predstavnici OSCE-a.

Obrana optuženoga Jaroslava Mudrija

Opt. Jaroslav Mudri je rekao da je sredinom 1990. izabran za predsjednika omladine u Mikluševcima. U to je vrijeme Đuro Biki bio predsjednik sela (MZ). Primjetio je da se u selu događaju čudne stvari. Vidio je Slavka Hajduka kada je ovaj skinuo hrvatsku zastavu sa benzinske postaje i bacio je u baru a potom je isti rekao da su to vjerojatno učinili Jugoslav Mišljenović, Dragan Ćirić i Dušan Stanković. Optuženi nije htio reći Hajduku da je vidio da je ovaj to učinio jer je isti bio konfliktna osoba. Optuženi je bio pozivan u Mjesnu zajednicu te je ondje upitan tko je činio loše stvari u selu (*opaska: kao primjerice, skidanje hrvatske zastave*), ali

on nije htio nikoga optuživati te je stoga, negdje u svibnju '91., dao ostavku na mjesto predsjednika omladine.

Bio je na čuvanju žita i na straži s oružjem (*koji je organizirala vlast HDZ-a*). Negdje u kolovozu '91. je išao vidjeti raspored za stražu. Vidio je jedan popis za stražu i drugi na kojemu su se nalazile osobe koje su bile nepodobne za stražu. On se nalazio među nepodobnima. Đuro Biki mu je rekao da je nepodoban jer se druži sa Srbima, rekao mu je da je protiv Hrvatske i HDZ-a. Dan ili dva potom, Đuro Biki optuženikovom ocu nije htio dati potvrdu koja je bila potrebna da bi se dobilo gorivo. Zlatko Potočki im je ipak dao gorivo, zbog čega je Biki vikao na Potočkog.

21. rujna u selo je ušla vojska ali se nije u selu zadržala. Ponovno je pozivan na straže te je ondje išao dva ili tri dana. Poznato mu je da su na pregovore sa vojskom išli Đuro Biki, Eugen Hajduk i Slavko Hajduk.

Misli da je vojska ušla u selo 10. ili 11. studenog 1991. 7-10 dana nakon dolaska vojske u njegovu su kuću došli Momir Anđelić i dva oficira JNA. Anđelić mu je rekao da je oformljen Štab TO, a oficiri su mu rekli da ga mobiliziraju u TO te da će dobiti oružje i držati stražu. Nije mogao odbiti mobilizaciju. Oficiri su mu pokazali popis ljudi, navodno pronađen pri pretresu jedne kuće, a koji su trebali biti likvidirani. Na popisu se nalazilo i njegovo ime. Na tom spisku bili su i Mišljenovići, Stankovići i Ćirići. Momir Anđelić mu tom prilikom nije rekao tko su pripadnici Štaba TO, a sljedeći je dan, u sjedištu TO-a, ondje vidio Momira, Dušana, Borivoja i Bogdana Anđelića, te Dragana i Živana Ćirića. Njih je i kasnije ondje viđao te pretpostavlja da su oni bili u Štabu TO. U Štabu je dobio oružje te je upućen na stražarsko mjesto koje se nalazilo na kraju ulice u kojoj je živio. Tu je stražu držalo po četvoro-petoro vojnika JNA uz koje bi bio po jedan pripadnik TO-a. Od ljudi iz sela tu su stražarili i Nikola Vlajnić, Veljko Vlajnić te Kiril Homa zvan „Dražo“. Od kraja listopada ili početka studenog do kraja siječnja '92. držao je stražu u blizini kuće Momira Anđelića. Ondje se izmjenjivalo osmoro-desetoro pripadnika TO-a, a sjeća se Zvonka Mudrog, Janka Papa, Kirila Sabadoša te oca optužene braće Hudak. Kasnije je ponovno bio na straži u svojoj ulici, gdje je, uz pripadnike Vojne policije, uvijek bio i jedan pripadnik TO-a. O dužnosti odlaska na stražu ga je u početku obavještavao Mirko Ždinjak, a kasnije je u sjedištu Štaba TO bio izvršen raspored stražarenja.

Jednog je dana od vojnih policajaca čuo da su prethodnu noć nepoznate osobe, u automobilima i sa urednim propusnicama, odvezli obitelj Julijana Holika. Kasnije je saznao da su Holikovi ubijeni. Noć u kojoj su ubijeni Holikovi on je proveo u svojoj kući. Nije mu poznato tko je poljoprivrednu mehanizaciju Holikovih prevezao u zadrugu, niti tko je taj prijevoz naredio.

Izjavio je da je policijski sat uvela vojska. Propusnice za izlazak iz sela je u početku izdavala vojska, a kasnije Štab TO-a. Propusnice su morali imati i on te članovi njegove obitelji.

Rekao je da se vojska počela povlačiti iz sela negdje pred 17. svibnja '92. Noću 17./18. svibnja u selu je bilo pucnjave, bacane su bombe te je zapaljena kuća Vlade Holika. 18. svibnja je čuo od oca da će najvjerojatnije doći do iseljivanja. Majka je rekla da bi se trebali skloniti te je otac organizirao sakupljanje sijena, iako sijeno baš i nije bilo suho. U tome im je pomogao i Zvonko Mudri. Oko podneva su se vratili iz polja te su od majke čuli da je jedan broj ljudi iseljen. Nitko od iseljenih nije bio pripadnik TO-a.

Popis ljudi za iseljivanje ranije je bio istaknut na zadružnoj zgradi. Pročitao je taj popis. Njegovo ime te ime njegovog oca nije bilo na tom popisu. Tjedan dana nakon iseljivanja dežurao je u Štabu TO-a te je ispod radnog stola vidio još jedan popis za iseljivanje. Kriomice ga je pročitao.

Na njemu je bilo i njegovo ime, a pored njega je bio upitnik. Rekao je da su ljudi iz zapadne Slavonije htjeli cijelo selo „očistiti“ od Rusina.

Osobe koje su kasnije protjerane morale su ići na prinudni rad, istovar kukuruza i slično. Na te su poslove morali ići i pripadnici TO-a. Ne zna tko je naređivao te radove.

Komandant sela je naredio njegovom ocu da obere kukuruz sa prve njive do sela jer će na taj način očistiti teren. Optuženikov otac i optuženik su taj kukuruz unijeli u svoju kuću. Emilu Manojloviću, vlasniku njive sa koje je obran kukuruz, optuženikov otac je vratio obranu količinu kukuruza kada je Manojlović, nakon pada Vukovara, došao u selo. Nikakav drugi kukuruz on i otac nisu dirali.

Optuženi i njegov otac, zajedno sa još 20-ak ljudi, 5-6 puta išli na rad u šumu. Drva su bila vožena za vojsku i Štab TO. Jednom prilikom i on je dobio drva, međutim, drva je dobio i Mihajlo Hirjovati koji je kasnije protjeran.

Što se tiče ostalih optuženika, rekao je da ne zna je li Zdenko Magoč bio pripadnik TO-a. Zna da je Magoč radio u zadruzi kao kombajner. Ne zna ni je li Slobodan Mišljenović bio pripadnik TO-a. Isti se najviše zalagao da počne raditi škola. Zna da je Joakim Bučko bio član TO-a, ali ne zna je li bio i u štabu. Momir Anđelić je bio komandant Štaba TO te se najviše zalagao za iseljivanje. Čuo je da je Milan Stanković bio zamjenik komandanta Štaba TO. Jugoslav Mišljenović je u početku bio u TO-u i išao je na straže, a kasnije je radio kao veterinar. Petar Lendel je uvijek bio u sjedištu TO-a sa članovima Štaba. Ne zna je li bio u Štabu, ali stražu nije davao. Mirka Ždinjaka je vidao u društvu Momira Anđelića, nije išao na straže, a jedno vrijeme mu je upravo on naređivao kada će ići na stražu. Dragan Ćirić je dežurao na radio stanici u sjedištu Štaba TO, a straže nije davao. Aleksandar Anđelić nije bio na straži, radio je kao knjigovođa u zadruzi. Zlatan Nikolić je u TO-u obavljao kurirske poslove. Ne zna što je konkretno radio opt. Jovo Cico. Saša i Darko Hudak su u početku išli na straže, a kasnije su radili kao traktoristi u zadruzi. Dušan Stanković, Nikola Vlajnić i Janko Ljekar su bili pripadnici TO-a te su davali straže. Gotovo je siguran da Milan Bojanić nije bio pripadnik TO-a te da nije davao straže jer je radio kao mehaničar u zadruzi. Dragica Anđelić i Dušanka Mišljenović su, sa još nekim ženama, radile na poslovima osiguranja lijekova i hrane za starije osobe. Ne zna što su radili Čedo Stanković i Srđan Anđelić. Imena Zdravka i Stanislava Simića te Đure Krošnjara mu ništa ne znače.

Rekao je da nije išao niti na jednu sjednicu Štaba TO-a. Bio je običan vojnik, pripadnik TO-a.

Obrana optuženoga Zdenka Magoča

Opt. Zdenko Magoč je rekao da nije bio pripadnik TO-a te da nije nosio pušku. U ljeto '91. nije išao čuvati žito (*straže je organizirala HDZ-ova vlast*) jer od njega to nitko nije ni tražio. Nije bio u selu kada je vojska prvi puta ušla u selo, oko 20. rujna. Bio je 3-5 dana u Berku i to kod Mirka Bojanića, brata Dragice Anđelić. Ondje su se nalazili i Dragica Anđelić, Janko Ljekar i još neke osobe. Kada se vratio u Mikluševce vojska je ondje bila već 10-ak dana. U selu je već bio osnovan Štab TO. Komandant štaba bio je Momir Anđelić. Janko Kiš, koga je za direktora zadruga postavio Momir Anđelić, mu je rekao da dođe raditi u zadrugu. Ondje je počeo raditi sredinom listopada '91. Sjedište štaba jedno je vrijeme bilo u zadruzi, pa je ondje često vidao Milana Stankovića, Žiku Ćirića, Peru Lendera, Mirka Ždinjaka i Jovu Cicu. Iako nije bio u TO-u ipak je, kad nije imao posla u polju, nekoliko puta bio na straži, ali nije bio naoružan.

Rekao je da nije točno da je sudjelovao u ubojstvu Holikovih, ne zna ništa o dogovoru za ubojstvo, a misli da je za to saznao nekoliko dana nakon događaja, od Momira Anđelića.

Po zapovjedi jednog oficira JNA je, nekih 5 dana nakon ubojstva Holikovih, iz njihovog dvorišta u krug zadruge dovezao traktor IMT-577 i sjetvospremač. Misli da mu je Zdravko Torbica pomogao „na šlepanje“ upaliti navedeni traktor. Tada su u dvorištu Holikovih ostala dva razbijena traktora. Razbila ih je vojska. Oni su u zadrugu dovezeni kasnije. Misli da ih je dovezla vojska jer je za njihov prijevoz bila potrebna dizalica. Nije mu poznato što se dogodilo sa automobilom Holikovih te što je bilo sa stvarima iz njihove kuće. Zna da je u zadrugu dovezeno još strojeva iz njihovog dvorišta.

Pripadnik rezervnog sastava JNA je postao kasnije, nakon protjerivanja ljudi iz sela kada su mobilizirani svi vojno sposobni stanovnici sela.

Izjavio je da nije oduzeo novac Emilu Mudrom, te da nije znao niti da mu je novac isplaćen.

Poznato mu je da je popis ljudi za protjerivanje bio izvješten na zadruzi, ali ga on nije čitao. Cijeli dan kada je vršeno iseljivanje proveo je u svojoj kući.

Istina je da Mari Hajduk nije htio vratiti sjetvospremač jer isti nije niti bio njen.

Rekao je da je on odlučio uzeti auto Ani Holik jer mu je trebao za odlazak u Vojvodinu gdje mu se nalazila supruga koja je trebala roditi. Auto je, budući da on nije imao vozačku dozvolu, iz njenog dvorišta izveo Janko Ljekar. Po povratku iz Vojvodine osobe iz TO-a, Momir i Slobodan Anđelić, nisu dopustile da se Ani Holik vrati auto. Isti je korišten za potrebe TO-a.

Ne zna tko je uzeo auto Mirku Ljekar koji je također bio protjeran, ali se sjeća da se s tim autom vozio s Jankom Kišom.

Odvezao je berač za kukuruz iz dvorišta Marije Oros. Sa njim je tada bio Savo Arsić. Sijačicu, sjetvospremač, ili bilo što drugo, nije odvezao.

Izjavio je da su vojska, direktor zadruge i osobe iz TO-a, i to Momir Anđelić, Rade Jeremić i Bogdan Anđelić, naredili da se u dvorište zadruge dotjeruju strojevi i osobni automobili. Poljoprivredni strojevi su skupljani u zadruzi i prije protjerivanja 18. svibnja '92. U zadruzi je skupljeno najmanje 10-ak sjetvospremača, 3-4 kombajna, 3-4 berača, više od 10 traktora. Jedno vrijeme se s tim strojevima radilo u zadruzi, a nakon toga su ih odvezle osobe naseljene iz zapadne Slavonije.

Prije navedenih događaja imao je vlastitu poljoprivrednu mehanizaciju. Uzeo je samo prikolicu susjeda Vareša koju je istom vratio nakon što se ovaj vratio iz progonstva.

Nije išao na radove, osim što je nekoliko puta iz šume vozio drva za vojsku i Štab TO.

Produžene mjere opreza

Optuženima Joakimu Bučku, Slobodanu Mišljenoviću, Jaroslavu Mudrom, Zdenku Magoču, Dušanki Mišljenović, Saši Hudaku i Darku Hudaku je produženo trajanje mjera opreza (zabrana napuštanja boravišta, obveza da se svaki drugi mjesec javljaju Predsjedniku Vijeća i privremeno oduzimanje isprava za prijelaz državne granice).

07. rujna 2007. godine – iznošenje obrana optuženih Darka i Saše Hudaka

Suđenje su pratili Robert Adrić i Mladen Stojanović, promatrači Centra za mir, nenasilje i ljudska prava Osijek, predstavnici OSCE-a

Obrana optuženog Darka Hudaka

U svojoj obrani rekao je da se sjeća da je u Mikluševce 21. rujna '91. ušla vojska, ali je isti dan i izašla. Poznato mu je da su se 04. listopada održavali pregovori, a prije pregovora na selo je palo nekoliko granata. Ljudi su se uplašili te su se sklanjali u kukuruzišta. On, njegova majka, brat Saša i bratova supruga s tromjesečnim djetetom su otišli u Čakovce. Ondje su bili između 10 i 14 dana. Po povratku u Mikluševce ocu je pomagao u poljoprivrednim radovima. Za odlazak u polje trebala je propusnica po koju je on išao u više navrata. Propusnice su mu najčešće izdavali Dule, Momir i Aco Anđelić.

Krajem veljače '92. u njihovu je kuću došao Momir Anđelić. Rekao je da on (Darko Hudak) mora biti mobiliziran. Otac se usprotivio, rekao je da nije navršio 18 godina i da nije služio vojsku te da ne dozvoljava njegovo mobiliziranje. Slijedeći je dan Momir Anđelić došao u pratnji policije. Otac nije bio kod kuće pa je optuženi s njima otišao u sjedište TO-a. Ondje je dobio uniformu i oružje. Otac je bio jako ljut kada je čuo da je mobiliziran te je vikao na njega. Slijedeći su dan on i otac otišli u Štab TO-a s namjerom vraćanja uniforme i naoružanja, no unatoč tome, optuženi je ostao mobiliziran. Rekao je da se svašta moglo dogoditi njemu i njegovoj obitelji da nije pristao na mobilizaciju. Spomenuo je Janka Sabadoša, koji se nije htio odazvati pozivu za mobilizaciju, pa ga je potom Vojna policija odvela u Tovarnik gdje je pretučen. Rekao je da je nakon mobilizacije išao na straže te da je ponekad morao obavljati nekakve radove, najčešće u zadruzi.

Izjavio je da mu je 17. svibnja '92. Zlatan „Cigan“ Nikolić rekao da slijedeći dan u 07,00 sati mora doći na stražu pred Dom, u kome je bilo sjedište TO-a. U predviđeno je vrijeme došao u sjedište TO-a. Ondje su se nalazili Momir i Duško Anđelić. Rekli su mu da stražari ispred ulaza. Čuo je da je Momir rekao: „Al' smo im bacali bombe“, što se odnosilo na prethodnu noć, kada su bacane bombe na kuće mještana Mikluševaca koji će biti protjerani. Između 07,00 i 08,30 sati u sjedište TO-a su došli Srđan Anđelić, Nikola Vlajnić, Žika Ćirić, Mika Rakić, Zlatan „Cigan“ i Ljubinko, za koga misli da se preziva Vladislavljević. Vidio je da je Momir Anđelić Zlatanu „Ciganu“ predao popis na kojemu su bila imena osoba koja moraju iseliti iz Mikluševaca.

Od 09,00 do 12,00 u Dom su dolazile gazde obitelji koje će biti protjerani. Odlazili su u prostoriju u kojoj su se nalazile ranije navedene osobe. Na hodniku su ih pretresali Srđan Anđelić i Nikola Vlajnić, a pretres je naredio Mika Rakić. Optuženi je rekao da je on svo to vrijeme stražario pred ulazom u zgradu. Ljudi su iz Doma izlazili sa nekakvim papirom u ruci, a potom su se okupljali pred školskom zgradom, koja je od Doma udaljena 150-200 metara. Bilo ga je sramota jer je poznao sve ljude koji su dolazili. U jednom je trenutku do Doma stigao i njegov brat Saša koji mu je rekao da je do njega došao Zlatan „Cigan“ te mu je rekao se javi u TO. Saša se vrlo kratko zadržao u Domu.

Rekao je da u tim trenucima nije zlostavljao Joakima Homu, nije mu naredio da se okrene prema zidu i digne ruke u vis niti ga je tri puta udario kundakom puške te mu tako slomio rebra. Rekao je da nikoga nije udarao ni gurao, te da moguće da je Joakim Homa njega zamijenio sa Srđanom Anđelićem, koji je bio istih godina i građe kao on, samo što je imao nešto tamniju kosu.

Rekao je da su se osobe koje će biti protjerane okupljale su se ispred škole. Oko 12,30 sati, po naređenju Momira Anđelića, stao je ispred crkve, koja je od škole udaljena 30-50 metara. Autobus u koji su ljudi ukrcani došao je oko 15,00 sati. 15-ak minuta nakon odlaska autobusa Momir mu je rekao da zajedno sa njim, Nikolom Vlajnićem, Srđanom Anđelićem i Jovom Cicom ide automobilom u Mirkovce. Kad su stigli u Mirkovce, ondje su se već nalazili Dragan Ćirić,

Duško Stanković i nekoliko ljudi iz zapadne Slavonije. Opt. Jugoslava Mišljenovića nije ondje vidio. Protjerani ljudi već su izašli iz autobusa. On je ostao kod automobila te je sa 20-ak metara udaljenosti promatrao što se događa. Momir Anđelić i ostali su protjerane ljude odveli u pravcu u kojemu se nalazio UNPROFOR. Po povratku u Mikluševce Momir Anđelić je rekao da je obavio dobar posao. Dan nakon protjerivanja osobe iz zapadne Slavonije su naselili kuće protjeranih obitelji.

Optuženi je izjavio da nije iz kuće Marije Oros odveo sijačicu, da Mari Hajduk nije uzeo sat i nožić te da nikoga nije pretresao niti je od ikoga uzimao stvari.

Rekao je da nije bio član Štaba TO-a, a da su u Štabu TO-a, osim ranije navedenih osoba, bili i Boro Anđelić, Bogdan Anđelić, Rade Jeremić, Pero Lender, Mika i Ljubinko iz zapadne Slavonije te još nekoliko osoba iz zapadne Slavonije čija imena ne zna. Rekao je da nitko od prisutnih optuženika nije dolazio u Štab TO-a kada je on ondje stražario, da mu nije poznato što se dogodilo sa Slavkom Hajdukom, da ne zna ništa o ubojstvu obitelji Holik, a da bi sigurno rekao kad bi nešto znao jer mu je pokojni Mihajlo Holik kršteni kum.

Rekao je da je njegovom bratu Saši, krajem '92., rečeno da se mora iseliti iz Mikluševaca, a kako se on nije iselio, bačena je bomba u dvorište kuće u kojoj je brat tada živio.

Obrana optuženog Saše Hudaka

Optuženi Saša Hudak je u svojoj obrani rekao da je do lipnja '91. radio u Osijeku, te da kasnije nije mogao ići na posao zbog barikada. Potom je kao sezonski radnik radio u zadrugi u Mikluševcima. Dana 28. srpnja '91., na cesti u blizini Svinjarevaca, otvorena je vatra na kombi kojim su prevoženi radnici. Poginuli su Zvonimir Galović i Nenad Radeka, dva su čovjeka bila teže ranjena, a optuženi Saša Hudak je bio lakše ranjen. Nakon tog događaja nije ništa radio, a nije bio pozivan ni na straže. Sa suprugom i malim djetetom najviše je vremena provodio u podrumu kuće svoga ujaka Janka Lendera. Ujak je nekoliko dana prije pregovora, koji su održani 04. listopada, napustio Mikluševce te mu je rekao da mu pokuša sačuvati kuću. Jednom prilikom mu je Zlatko Zarezovski zaprijetio da će u podrum baciti bombu, pa je sa suprugom i djetetom otišao u Čakovce, gdje je ostao oko 2 tjedna. Po povratku u Mikluševce, u selu je već bila vojska. 10-ak dana su bili u kući njegovih roditelja, a potom otišli živjeti u ujakovu kuću, gdje su ostali do 1997. godine.

Nakon mjesec ili mjesec i pol, Momir Anđelić i Janko Kiš su mu rekli da ide raditi u zadrugu jer se razumije u poljoprivredne strojeve. Krajem siječnja ili početkom veljače '92. Momir Anđelić i jedan vodnik su ga mobilizirali. Zadužio je pušku i SMB uniformu. Bio je nekoliko puta na straži.

Dvije noći prije protjerivanja pucalo se po selu. Sa suprugom i malim djetetom krio se u kuhinji. Kuhinja se nije nalazila do ulice pa su se ondje osjećali sigurnijima. Nije mu poznato tko je pucao po kućama, a kasnije je shvatio da je pucano i da su bacane bombe po kućama ljudi koji će biti protjerani. 18. svibnja, oko 09,30 sati, kod njega je došao Zlatan „Cigan“ te mu je rekao da uzme pušku i da se javi Duletu Anđeliću u Štabu TO-a. Ispred Doma je zatekao brata Darka, koji mu je rekao da on (Darko) ondje mora držati stražu. Prošao je pored Srđana Anđelića i Nikole Vlačića, popeo se na kat i u hodniku sreo Miku. Mika je na njega vikao: „Ustašo, što ti radiš tu, pizda ti materina, gubi se“. Okrenuo se i otišao prema kući svoga oca. Usput je prošao ispred škole gdje je vidio 20-25 osoba. Otac mu je rekao da je čuo da se vrši iseljavanje. U očevoj kući se zadržao oko sat vremena, pa je ponovno prošao pored škole te pored Doma. Vidio je Duleta Anđelića te ga je pitao što ga je trebao. Anđelić mu je rekao da ga je zvao zbog eventualnog držanja straže pred kućama ljudi koji će „otići“, radi sprječavanja krađe stvari iz njihovih kuća. Optuženi je izjavio da se okrenuo i otišao kući te da kasnije nitko nije dolazio po njega. Oba puta, kad je prolazio pored ljudi koji su se nalazili pred školom, bio u SMB uniformi, pušku je držao na ramenu, a glavu je pognuo jer ga je bilo sramota. Nije se zadržavao u njihovoj blizini niti je sa

ikim od njih komunicirao. Rekao je da pri protjerivanju nije bio kod autobusa i da nije bio u Mirkovcima.

Izjavio je da zna da su u Štabu TO-a bili Momir Anđelić, Dušan Anđelić i Bogdan Anđelić te da misli da je u Štabu TO-a bio i Bogdan Ćirić, da o ubojstvu obitelji Holik ne zna ništa, da je Mihajlo Holik njegov kršteni kum, da je krajem '92. ili početkom '93., u dvorište kuće u kojoj je tada živio bačena bomba te da niti jedan poljoprivredni stroj nije odvezao svojoj kući.

Rješenja Vijeća

U nastavku dokaznog postupka će se saslušati svjedoci Janko Papuga, Jelena Pap, Vlado Hirjovati, Marija Oros, Joakim Homa, Marija Hajduk, Vlado Papuga i Mihajlo Hirjovati. Pribavit će se fotografije Srđana Anđelića, Nikole Vlajnića i opt. Darka Hudaka iz 1991. godine, te fotografije još nekoliko osoba, radi prepoznavanja.

15. listopada 2007. godine – dokazni postupak – saslušanje svjedoka

Svjedočenje Mihajla Hirjovatija

Svjedok nema neposrednih saznanja, no, od ljudi u selu čuo je da je njegova traktorska prikolica bila kod obitelji Mišljenović, vozili su na prikolici stajski gnoj. Nakon što je protjeran iz sela njegovu prikolicu uzela je opt. Dušanka Mišljenović. Nakon povratka iz progonstva svjedok nije vidio prikolicu kod Mišljenovića. Kad su se vratili u Mikluševce svjedokova punica je zvala optuženicu, pitala je za prikolicu. Optuženica je rekla da je prikolica bila kod njih, no, da ju je netko odvezao.

Za smrt obitelji Julijana Holika svjedok je čuo od pokojnog Kirila Holika, oca ubijenog Julijana. Kiril Holik je došao po svjedoka, rekao mu da su Julijan, Verona i Mihajlo Holik odvedeni i ubijeni, da se njihova tijela nalaze u šumi Jelaš. Molio ga je da ide sa njim po tijela. Sa njima je bio Julijanov zet Milenko, iz Trpinje, koji im nije dao da idu, jer se spuštala noć. Po tijela su otišli drugi dan. Imovina obitelji Holik je raznesena, svjedok ne zna tko je to učinio. Rekao je da je iz sokaka gledao kad je opt. Dušanka Mišljenović, par dana nakon sahrane obitelji Holik, žutim „Fićom“ došla u dvorište obitelji Holik, zadržala se tu pola sata, i otišla. Vozila je pun auto stvari. Svjedok je gledao s udaljenosti od 100 m, ne zna što je odvezla. Zna da prije nije imala guske, a poslije je vidio da ih ima. Rekao je da nije samo ona došla u dvorište. Dolazili su i drugi u dvorište, odnosili su stvari. Svjedok nema saznanja jesu li opt. Dušanka Mišljenović i pokojni Julijan Holik bili dobri, je li joj pokojni Julijan bio u svatovima, je li joj bio kum. Nema saznanja niti je li opt. Slobodan Mišljenović bio predsjednik Mikluševaca. U vrijeme dok je svjedok bio u selu i nakon povratka iz progonstva opt. Slobodan Mišljenović nije bio predsjednik sela.

Nadalje, svjedok je rekao da mu je jedna osoba iz Berka oduzela novac.

Svjedočenje Janka Papuge

Svjedok je iskaz dao 27. veljače 2006. godine. Rekao je da je za stvari svoje bivše supruge, koje su ostale kod opt. Dušanke Mišljenović, zna samo po priči njegove sestre i sina. Sa suprugom Anom razveden je od 1968. godine, kada su podijelili i imovinu.

Svjedočenja Vlade Papuge

Svjedok je sada prvi puta dao iskaz. Od 1988. godine živio je u Lovasu, u Mikluševce je dolazio povremeno. Majka Ana je sada u domu u Zagrebu, nepokretna je, no, kontaktibilna je. Jednom prilikom bio je kod tetke. Tada je majka nazvala tetku i rekla da traže od opt. Dušanke Mišljenović stvari. Svjedok je telefonski razgovarao sa majkom (tijekom današnje rasprave). Majka mu je rekla da se radi o servisima i o rusinskoj narodnoj nošnji. Rekla mu je da je, kad je morala otići u progonstvo, te stvari dala na čuvanje opt. Dušanki Mišljenović.

Svjedočenje Jelene Pap

Svjedokinja je rekla da je kritičnog dana došao u njezinu kuću opt. Joakim Bučko s puškom, tjerao je nju i njezinog supruga, koji je bio jako bolestan, da moraju ići do škole. Za njima je išao s puškom. Nakon povratka kući, jednom prilikom kad su joj u posjetu došla djeca, bila je u vrtu. Opt. Joakim Bučko stanuje preko puta nje. Dok je brala povrće, opt. Joakim Bučko je ispalio tri hica iznad njezine glave. Opt. Joakim Bučko bio je sa svojim šogorom na terasi svoje kuće.

Ona i suprug su imali ušteđenih oko 8.000,00 DEM. To su zakopali u blizini kuće. Zvonko Senderdi, šogor opt. Joakima Bučka, priznao je njezinu sinu da su on, opt. Joakim Bučko i zet opt. Joakima Bučka iskopali taj novac i uzeli. Svjedokinja je rekla da je Zvonko Senderdi tražio od optuženika da vrati novac, ali novac nije vraćen.

Primjedba na iskaz opt. Joakima Bučka

Opt. Joakim Bučko je stavio primjedbu na iskaz svjedokinje. Rekao je da je od jedne suseljanke čuo da su svjedokinja i njezin suprug, kad su odlazili iz sela, dali Mariji Mudri neke stvari, koje je trebala dati njihovoj kćerki. Rekao je da je Marija Mudri vidjela kad su odlazili iz sela, da ona može reći je li ih on tjerao ili nije.

Svjedočenje Marije Hajduk

Svjedokinja je rekla da je njezin sjetvospremač kod opt. Zdenka Magoča. Kad je pitala optuženika za svjetvospremač, optuženik joj je rekao da je stroj dobio od Bjelajca iz Sotina. Svjedokinja je radila sa Bjelajčevom majkom, stoga zna da oni nikada nisu imali sjetvospremač. Informaciju gdje se nalazi njezin sjetvospremač dobila je od Mire Orosa, koji je sada pokojni. Kad je protjerana iz sela sjetvospremač je bio u dvorištu, poslije je odvezen. Sjetvospremač je crvene boje, manjih dimenzija. Njezinog supruga, sada pokojnog Mihajla Hajduka, tukli su Mirko Ždinjak i Zlatan Nikolić.

Primjedba opt. Zdenka Magoča

Optuženik je stavio primjedbu na iskaz, ponovivši od koga je dobio sjetvospremač.

Svjedočenje Marije Oros

Svjedokinja je rekla da je u autobusu, kojim su ih, kad su protjerani, vozili u Vinkovce, dala nekome novac, no, ne zna niti koliko je novca bilo, niti kome ga je dala. U njezinoj kući u Mikluševcima četiri godine je bio Milenko iz Novog sela, koji je iz kuće odnio sve pokretne stvari. Njezina obitelj nije imala berač, sijačicu, niti sjetvospremač.

Svjedočenje Joakima Home

Svjedok je ponovio da je kritičnog dana, kada su istjerani iz Mikluševaca, u njegovu kuću došao „Cigan“, čije ime ne zna. Rekao je da svjedok i njegova žena moraju ići pred školu. Pred školom je bio stražar Duilo, koji ih je odveo u jednu prostoriju u prizemlju, gdje su morali potpisati da idu dragovoljno i sve stvari dragovoljno ostavljaju. U međuvremenu su se vratili do kuće. Svjedok i Kiril Holik su išli u štab TO (smješten u domu), gdje su na straži bila dva mladića od 16 godina. Jedan od te dvojice bio je „Dare“ Hudak, koji im je naredio da se okrenu prema zidu i rašire ruke. Kad je svjedok spustio ruke Dare Hudak ga je udario dva puta puškom u leđa. U TO-u, na katu, bio je Mika, koji je tražio da potpišu da sve ostavljaju dragovoljno. Rekao im je da iz kuće mogu ponijeti samo najosnovnije stvari i da moraju ići iz Mikluševaca.

Svjedok je rekao da osobno poznaje „Dare“ Hudaka, stoga što je u njegovu susjedstvu, 3 – 4 kuće dalje, stanovao djed Hudakovih. Dare i njegov brat često su dolazili kod djeda i igrali se.

Svjedok je prilikom prepoznavanja u sudnici dva puta pokazao na opt. Sašu Hudaka kao da je „Dare“ Hudak. Nakon što su mu je predloženo da je pogriješio, rekao je da je on u životnoj dobi od 79 godina, da nema naočale i da je moguće da je pogriješio, jer su dva brata Hudaka slični. Kad je ponovo pogledao u drugom redu, gdje je sjedio opt. Darko Hudak, pokazao je na njega.

Svjedočenje Vlade Hirjovatija

Svjedok je rekao da ga je od progona spasio Slobodan Anđelić. Kad je prvi spisak objavljen na zgradi zadruge, Slobodan Anđelić je na sastanku u TO predložio da se svjedokovo ime briše s popisa. Također je spasio i Emila Mudrog. Drugi put, kad je sastavljan spisak, ime svjedoka nije stavljeno na spisak.

Za opt. Slobodana Mišljenovića je rekao da je bio u TO, da se bunio na sjednici TO zašto se svjedokovo ime briše s popisa. Svjedok je rekao da je od Žike (nije rekao prezime) čuo da je nakon što je otišao iz Mikluševaca opt. Slobodan Mišljenović davao koordinate za granatiranje Mikluševaca.

Primjedba opt. Slobodana Mišljenovića

Optuženik je *stavio primjedbu* na iskaz svjedoka, rekao je da je nelogičan, jer vojsci nitko ne mora davati koordinate. Reкао je da je on bio u Čakovcima, da je Žika bio Banovcima, stoga nije niti mogao znati što on radi.

Produljenje trajanja mjera opreza

Vijeće je temeljem odredbe čl. 90. st. 1. i 6. produljio trajanje mjera opreza prema optuženicima (zabrana napuštanja mjesta prebivališta, javljanje Predsjedniku Vijeća svaka dva mjeseca). Sukladno odredbi čl. 90. st.2. t.1. ZKP privremeno su im oduzete putne isprave.

18.travnja 2008. godine – otvaranje glavne rasprave, čitanje optužnice, dokazni postupak

Suđenje su pratili Robert Adrić, promatrač Centra za mir, nenasilje i ljudska prava Osijek, predstavnik OSCE-a.

Predsjednik vijeća utvrdio je da su na glavnu raspravu pristupili zamjenik županijskog državnog odvjetnika Zdravko Babić, optuženici: Joakim Bučko, Jaroslav Mudri, Zdenko Magoč,

Saša Hudak i Darko Hudak, branitelji po službenoj dužnosti: Biserka Treneski, Stjepan Šporčić, Vojislav Ore, Andrej Georgievski, Borislav Miodragović, Zlatko Jarić, Slavko Baotić, Krunoslav Gloković, Dražen Štivić, Slavko Živković, Jelica Balog, Boris Hlatki, Darko Bekavac, Zlatko Cvrković, Igor Plavšić, Šimo Filipović, Antun Križ, Stjepan Zeko, Marko Drnasin, Josip Čorluka, Gabrijela Čorluka i Mijo Mačaš te svjedoci Željko Hirjovati, Slavica Hajduk i Marija Maksimović.

Supruga pozvanog svjedoka Mirona Orosa predala je smrtni list za istoga kao dokaz da je preminuo i to još 2001. godine.

Čitanje optužnice

Nakon utvrđivanja istovjetnosti optuženih zamjenik ŽDO-a pročitao je optužnicu izmjenjenu podneskom od 17. siječnja 2008. godine, broj K-DO-71/01.

Izjašnjavanje o krivnji

Prisutni optuženici izjavili su da su razumjeli optužbu, da se ne smatraju krivima, da se odriču prava na korištenje srpskog jezika te da će obrane iznijeti na kraju dokaznog postupka.

Dokazni postupak

Svjedočenje Slavice Hajduk

Svjedokinja je rekla da je i nakon okupacije sela ostala stanovati u Mikluševcima sa djecom i suprugovom majkom. Suprug je neposredno prije zauzimanja sela sa još 40-ak muškaraca otišao iz sela. Tijekom studenog 1991. Pero Lender im je iz kuće odvezao kamion i poluprikolicu u vrijednosti 20-ak tisuća tadašnjih njemačkih maraka. Oko Božića 1991. godine, iako je već bila trudna oko 4 mjeseca, 10-ak dana je s ostalim mještanima morala istovarati kukuruz, a na to su je tjerovali Jovo Cico i Pero Lender. Radili su cijele dane, a za to nisu bili plaćeni niti su dobivali hranu dok su radili. U siječnju ili veljači 1992. godine Jovo Cico i Čirić zvani „Žika“ odveli su je na ispitivanju u štab TO jer su sumnjali da u kući ima radio stanicu. U to vrijeme bila je trudna oko 5 mjeseci. Tom prilikom nitko je nije mučio niti maltretirao. Sjeća se da je glavni bio Momir Anđelić, a on ju je i ispitivao u prostorijama štaba. Nema nikakvih saznanja o ubojstvu obitelji Holik. U selu je bio uveden policijski sat tako da im je kretanje bilo ograničeno. Iz sela je otišla 24. ožujka 1992. godine uz pomoć jednog kapetana JNA. Preko Šida i Bijeljine došla je na tada slobodni teritorij Republike Hrvatske.

Svjedočenje Željka Hirjovatija

Svjedok je rekao da je u selo došao nakon pada Vukovara u bolničkom konvoju. Kada se javljao u štab radi evidencije sjeća se da su tamo bili Petar Lender i Duško Anđelić koji je radio na upisivanju podataka.

Svjedočenje Marije Maksimović

Svjedokinja je rekla da Petar Lender i Janko Ljekar nisu njoj, već njenom djedu, rekli da su joj roditelji i brat ubijeni i da su im tijela na Jilašu. Idućeg dana su s vojskom otišli po njihova tijela.

Čitanje iskaza svjedoka

Uz suglasnost stranaka **pročitani su iskazi svjedoka**: Mihajla Hirjovatija, Janka Papuge, Vlade Papuge, Jelene Pap, Mare Hajduk, Marije Oros, Joakima Home, Vladimira Hirjovatija, Vladimira Holika, Vlade Mudroga, Vojislava Bjelajca, Tomislava Koljesara, Janka Mudroga, Đure Papuge, Joakima Hirjovatija, Nade Sabadoš, Helene Šikora, Nikole Šikore, Kirila Mudroga, Janka Čordaša, Đure Mudroga, Jelene Pavlin, Miroslava Mudroga, Ane Juhik, Amalije Oros, Branka Batakovića, Đure Orosa, Irine Čordaš, Irineja Mudroga, Mihajla Bučka, Mihajla Hajduka, Eugena Hajduka, Đure Bikija, Đure Ljikara, Ane Holik, Vladimira Home, Ljubice Homa, Miroslava Mudroga, Marije Oros, Gneke Sabadoš, Stajke Mudri, Ksenije Besermenji, Đure Mudroga, Nađije Mudri, Petra Mudroga, Marije Mudri i Mihajla Pape.

Dokazni prijedlozi

Zamjenik ŽDO-a nije imao novih dokaznih, ali je predložio da se pročitaju pismena koja se nalaze u spisu.

Branitelj Stjepan Zeko zatražio je rok od 15 dana radi eventualnog predlaganja novih dokaza i eventualno ponovnog saslušanja nekog od svjedoka.

Ostali branitelji zatražili su rok od 15 dana radi eventualnog predlaganja novih dokaza.

Optuženi Joakom Bučko predložio je da se kao svjedok sasluša njegova supruga Evica Bučko.

Odluka Vijeća

Vijeće je prihvatilo prijedlog opt. Joakima Bučka za saslušanjem njegove supruge kao svjedoka, a ponovno će se saslušati svjedoci Ljubica Homa, Vladimir Homa, Jelena Pavlin, Joakim Homa, Mara Hajduk, Janko Vereš i Kiril Hudak.

6. lipnja 2008. godine – nastavak dokaznog postupka

Predsjednik vijeća izvijestio je nazočne stranke i sudionike postuka da je Sud zaprimio smrtni list na ime Miron Oros, iz koga se vidi da je osoba umrla 12. rujna 2001. godine; dopis Policijske postaje Vukovar, od 28. svibnja 2008. godine, s obavješću da je Janko Vereš umro dana 21. svibnja 2005. godine; provjerom u evidencijama građana PP Vukovar je utvrdila da osoba Kiril Hudak nikada nije živjela u Mikluševcima; medicinska dokumentacija o zdravstvenom stanju Joakima Home, koji je operiran 23. svibnja 2008. godine .

Svjedokinja Ljubica Homa ostala je kod iskaza danog na glavnoj raspravi dana 5. rujna 2005. godine. Dodala je da je fizički zlostavljana od Pere Lendera, koji je, u kritično vrijeme, došao u njezinu kuću s njoj dva nepoznata vojnika. Tražili su njezinog supruga, koji je otišao iz Mikluševaca s grupom mještana koja je branila selo. Tražili su oružje, novac. Pero Lender je ošamario svjedokinju i udario je kundakom puške u kuk. Svjedokinja je, dok nije morala otići iz Mikluševaca, morala ići na prinudni rad, na istovar kukuruza. Radila je bez naknade, bez hrane. Pero Lender je dolazio i govorio joj kada i gdje mora ići na prinudni rad. Rekla je da je na istovaru kukuruza bila 15 puta. Pero Lender je stalno dolazio i provjeravao je li se vratio svjedokinjin suprug. Jugoslav Mišljenović i Kiš su dolazili, tražili nešto po kući, vršili pretres.

Svjedokinja Jelena Pavlin ostala je kod iskaza danog na glavnoj raspravi dana 27. veljače 2006.godine. Dodala je da su dvadesetak vojnika opkolili kuću u kojoj je bio njezin zet Branko

Bataković, njezina kćerka, njihova djeca, te njezina prija Veruška. Među vojnicima su bili Jugoslav Mišljenović i Janko Kiš. Svjedokinja je živjela u kući do zetove, stoga je otišla vidjeti što se događa. Vidjela je da je Jugoslav Mišljenović imao pušku uperenu u prozor, govorio je da su tu neke ustaše. Svjedokinja je rekla da su u kući njezina kćerka, zet i djeca. Kad su svi izašli iz kuće Jugoslav Mišljenović je spustio pušku i rekao njezinoj prijici: «teta Vera ne bojte se, nećemo vas dirati». Nadalje, svjedokinja je rekla da se, u početku, često noću pučalo po njezinoj kući. Od susjede Olgice Bučko je čula da puca Jovo Cico. Jednom prilikom Čedo Stanković je pitao svjedokinju tko puca po kući, svjedokinja mu je rekla što joj je susjeda rekla. Nakon toga pucanje je prestalo. Jovo Cico pucao je i po autu u kome je bio svjedokinjin zet. Rekla je da ne zna što je radio Milan Stanković, ali prema njezinoj obitelji je bio dobar, spasio je njezinog supruga od prinudnog rada. Njegov otac i brat su im pomagali, davali su im brašna, ulja.

Svjedokinja Mara Hajduk, ostala je kod iskaza danog u istrazi dana 28. veljače 1996. godine, potom na glavnoj raspravi. Svjedokinja je dala ukupno 5 iskaza, 2 u Osijeku i 3 u Vukovaru. Svjedokinja je majka pokojnog Slavka Hajduka. Rekla je da nazočni optuženici znaju tko je ubio njezina sina, ali ne žele reći. Njezin suprug je umro, dao je dva iskaza u Osijeku. Rekla je da je u studenome 1991. godine bila privorena u zgradi TO u Mikluševcima. Bilo je hladno vrijeme. Suprug je želio donijeti joj deku. Ispred zgrade stare općine zaustavio ga je Mirko Ždinjak, rekao mu je: «nek crkne ustaškinja». Suprug joj je pričao da ga je Mirko Ždinjak uveo u zgradu stare općine, tukao ga je pendrekom. Svjedokinja je sljedeći dan puštena kući. Suprug je isto pušten. Na suprugovim leđima je vidjela modrice, vidjelo se da je pretučen. Dana 18. svibnja 1992. godine po supruga je došao Zlatan zvani «Cigan», rekao mu je da mora ići u TO. Suprug se ubrzo vratio, rekao joj je da se moraju pakovati. Toga dana su protjerani iz Mikluševaca. Kad se suprug vratio kući iz TO vidjela je da je uplakan, tučen po licu. Tukao ga je Jovo Cico i Zlatan zvani «Cigan». Svjedokinja misli da je sve to naredio Joakim Bučko, jer je bio u TO, bio je među njima najpismeniji, imao je drugačiju uniformu, na nađenim spiskovima je njegov potpis. Kad su došli u Vinkovce suprug je otišao liječniku, koji mu je rekao da je herpes i napuklo rebro dobio od batina, koje je dobio 18. svibnja 1992. godine. Ponovila je da je Jugoslav Mišljenović jednom došao u njezino dvorište i naredio da traktor mora odvesti u zadrugu. Rekao joj je: «ubili smo ti jednog sina, ubićemo ti i drugog». Svjedokinja i njezin suprug su se skamenili od straha. U zadrugu su morali odvesti i njihov traktor i traktor iz zadruge, koji je dovezao njihov pokojni sin Slavko Hajduk, s kojim je išao raditi. Svjedokinja je rekla da je suprug imao berač kukuruza, a ne kombajn, kako to piše u optužnici. Nema neposrednih saznanja tko ga je uzeo, čula je da ga je uzela osoba iz Berka. U optužnici piše da je suprug išao na prisilni rad, da je morao kombajnirati, i da je rekao svjedokinji da su mu Jugoslav Mišljenović i Janko Kiš pucali tom prilikom iznad glave. Svjedokinja je rekla da ona takvu izjavu nikada nije dala. Na prinudni rad je išla samo ona, suprug nije išao. Išla je tri puta na istovar kukuruza, radila je 7 – 8 sati dnevno, po nju je dolazio Živan Ćirić.

Svjedokinja tvrdi da je spiskove za protjerivanje pravio Joakim Bučko, kao i «naloge za sprovođenje». Svjedokinja je u progonstvu čula da je njezinog sina Slavka Hajduka ubio neki Zdravko iz Čakovaca, koji danas živi u Kanadi. Ćirić Živan joj je rekao: «dao sam mu cigaru kad smo ga vodili na streljanje». Za obitelj Holik zna da su ubijeni. Jednom joj je Julijan Holik, u prolazu, rekao: «Marija, čuvaj se, ti si na spisku». Rekla je da je Julijan Holik uvijek govorio da se boji Joakima Bučka.

Svjedokinja Marija Mudri, danas prvi puta daje iskaz. U Mikluševcima živi od rođenja. Tijekom rata ona i suprug Eugen Bučko nisu imali problema, nitko ih nije maltretirao. Čula je za ubojstvo članova obitelji Holik, ali ništa konkretno ne zna o tome. Tijekom rata ona i suprug nisu noću izlazili iz kuće. Zna da je bilo iseljavanja iz mjesta. Jednom je čula da nije na spisku za iseljavanje, stoga više nije provjeravala. Kad su ona i suprug išli na sisanje pšenice morali su imati propusnicu iz TO, koju su vraćali istoga dana po povratku. Za odlazak u Šid, gdje je

dobivala novac za predano mlijeko, morala je imati propusnicu. U TO su bili Momir Anđelić, Duško Anđelić, Zlatan zvani «Cigan», Ljubica Anđelić. Joakim Bučko je bio trgovac, išla je u njegovu trgovinu kupovati. Na dan progonstva mještana Mikluševaca svjedokinja je vidjela Jelenu Pap, njezinog supruga i jednu susjedu. Ispačala je majku, koja je došla u posjetu, ispred kuće je vidjela Jelenu Pap, koja joj je dala jedan kožni kaput. Kćerka Jelene Pap živjela je u Berkesovu. Svjedokinja joj je poslala taj kaput. Svjedokinja je rekla da je ona Rusinka, njezin suprug je Rusin, njezina majka je Rusinka. Rekla je da je bilo još Rusina koji nisu protjerani iz sela. Ona nije išla na prinudni rad, ali je njezin suprug morao ići raditi u šumu, zet i kćerka su također morali ići raditi.

Svjedok Zvonko Mudri, danas prvi put daje iskaz. Rekao je da je on cijelo vrijeme živio u Mikluševcima. Od članova bliže obitelji iz sela su morali otići roditelji njegove majke, Đuro i Renata Pap. O ubojstvu članova obitelji Holik ne zna ništa konkretno, čuo je u selu da su ubijeni. Radio je kao konobar u mjesnoj gostionici. Na prinudni rad išao je njegov otac Vlado Mudri. Rekao je da je morao ići na dežurstvo kod radio stanice. Jednom je došao na dežurstvo oko 19.00 sati. Dežuran je bio sa Živanom Čirićem. Došao je Momir Anđelić, rekao mu da mu ne vjeruje i istjerao ga van iz prostorije. Svjedok je bio u civilu, nije bio naoružan. Čekao je dva sata, i kad je Momir Anđelić izašao i pogledao ga, svjedok je otišao kući. Svjedok je rekao da se bojao Momira Anđelića. Mjesec dana prije iseljavanja Momir Anđelić ga je pozvao u komandu TO i naredio mu da ide «dobovati po selu», dao mu je napisani tekst koji je morao pročitati. U tekstu je bilo napisano da svi koji imaju veze ili nekog od rodbine u ustašama, moraju napustiti selo. O imovini nije bilo riječi, ali se to podrazumijevalo da ništa od imovine ne mogu ponijeti. Svjedok je rekao da je u Mikluševcima, nakon progona stanovnika 18. svibnja 1992. godine, ostalo 70- 80% stanovnika. Rekao je da poznaje Milana Stankovića, zna da je jedno vrijeme bio komandant TO. Milan Sanković je spašavao svjedokovog pokojnog oca, pomogao mu je.

Svjedokinja Evica Bučko, danas prvi put daje iskaz. Opt. Joakim Bučko je njezin suprug. Otklonila je blagodat nesvjedočenja. Rekla je da je njezin suprug, od kad je trgovina u selu počela ponovo raditi, a to je bilo 3. siječnja 1992. godine, svake večeri bio kod kuće. Nakon što je zatvorio trgovinu dolazio je kući. Za vrijeme policijskog sata nije izlazio iz kuće. Suprug joj je pričao da mu je Julijan Holik jednom u trgovini razbio neke boce s uljem. Ona sa članovima obitelji Holik nije bila u zavadi, nisu se niti viđali, jer su stanovali na različitim stranama sela.

Zamjenik ŽDO iz Vukovara rekao je da nema novih dokaznih prijedloga.

Branitelj Dražen Štivić predložio je da se ponovo saslušaju svjedokci Eugen Hajduk, Đuro Biki, Miroslav Mudri, da se od SOA-e pribave podaci o organiziranju i ustroju civilne i vojne vlasti na okupiranom području, osobito za mjesto Mikluševce.

Branitelj Andrej Georgijevski predložio je da se pribavi fotografija opt. Srđana Anđelića iz 1991. godine, ponovo pozovu i salušaju svjedoci Mara Hajduk i Joakim Homa.

Branitelj Krunoslav Gloković pridružio se prijedlogu branitelja Dražena Štivića.

Branitelj Sjepan Zeko predložio je da se od SOA-e zatraži popis osoba koje su u Mikluševcima obnašale funkcije u civilnoj i vojnoj vlasti.

U daljem tijeku dokaznog postupka pročitani su **materijalni dokazi**: iskaz svjedoka Joakima Home od 5. rujna 2005. godine; popis osoba protjeranih iz Mikluševaca dana 18. svibnja 1992.

godine; podaci iz jedinstvenog registra osoba unosa u matičnu datoteku stanovnika općine Vukovar; popunjeni podaci Povjerenika Vlade za općinu Vukovar, tj. upitnik za prognanika i izgnanika; transkript tonskog zapisa razgovora u mjestu Mikluševci; dozvola na ime Branko Bataković; izjava Branka Batakovića od 17. ožujka 1992. godine; zapisnik sačinjen između «PP Napredak Mikluševci» i Maksimović Marije; potvrda izdana od Komande TO Mikluševci Mudri Miroslavu; zapisnik sa sjednice MZ Mikluševci i štaba TO Mikluševci od 25. studenoga 1991. godine; povijest bolesti za Papuga Janka; medicinska dokumentacija za Oros Mirona; potvrda «PP Napredak Mikluševci» od 14.10.1992. godine; prijepis preslušanog CD-a na glavnoj raspravi od 16. listopada 2006. godine; evidencija o liječenju životinja; propusnica za Mudri Mihajla od 30. studenoga 1991. godine; ovlaštenje općine Vukovar od 27. lipnja 1991. godine za Jugoslava Mišljenovića; ovjereni prijevod izvoda iz novinskog članka; uvid u presliku radne knjižice Jugoslava Mišljenovića; zapisnik sekcije 43/99; zapisnik sekcije 44/99, zapisnik sekcije 45/99.

Branitelji Andrej Georgijevski i Krunoslav Gloković složili su se da se, zbog lošeg zdravstvenog stanja, izvanraspravno sasluša svjedok Joakim Homa, u njegovoj kući.

Vijeće je donijelo odluku kojom je prihvatilo izvanraspravno saslušanje svjedoka Joakima Home. Odbilo je prijedloge za saslušanjem svjedoka Eugena Hajduka, Đure Bikija, Mirolsava Mudrog i Mare Hajduk. Odbilo je prijedlog da se od SOA-e zatraže podaci o ustroju i organizaciji civilne i vojne vlasti u Mikluševcima i nositeljima vlasti.

Izvanraspravno saslušanje svjedoka Joakima Home bit će obavljeno dana 16. lipnja 2008. godine, u njegovoj kući u Mikluševcima, u 13.00 sati.

18. lipnja 2008. godine – završetak dokaznog postupka, obrane optuženika, završni govori stranaka i sudionika postupka, završetak glavne rasprave

Pročitana je iskaz **svjedoka Joakima Home**, koji je rekao da misli da Darko Hudak nije kriv. Dana 18. svibnja 1992. godine svjedok je bio u Štabu TO u Mikluševcima sa Kirilom Holikom, gdje je tučen. Tu su bile dvije osobe od 16 godina, «balavci». Svjedok je rekao da opt. Saša Hudak nije bio nazočan. Svjedok više ne zna tko ga je tukao. «Više boli» što su ga opljačkale njemu nepoznate osobe.

Stranke i sudionici postupka nisu imali novih dokaznih prijedloga.

Zamjenik ŽDO iz Vukovara, sukladno utvrđenom činjeničnom stanju, precizirao je optužnicu zadnji put preciziranu dana 17. siječnja 2008. godine. Rekao je da odustaje od inkriminacija:

„u odnosu na opt. Jugoslava Mišljenovića na str. 5 optužnice ispuštanjem inkriminacije pod alinejom 4. i 5. tj. da je točno neutvrđenog dana u jesen 1991. godine, u Mikluševcima iz dvorišta Mare Hajduk otuđio jedan kombajn i nikad ga nije vratio, te slijedeću alineju koja počinje riječima točno neutvrđenog dana u jesen 1991. godine, a završava riječima iznad njegove glave.

u odnosu na opt. Jovana Cicu na str. 7. ispuštam inkriminaciju i to prvu alineju u odnosu na tog optuženika koja počinje riječima točno neutvđenog dana a završava riječima iako je bila trudan i bolesna.

Nadalje, ukazujem da omaškom u pisanju na strani 8. u odnosu na 35-to opt. Janka Ljikara umjesto riječi „u Berku“, treba da stoje riječi „u Mikluševcima“.

Želim još naglasiti da od Joakima Home smo čuli da je postojala osoba Kiril Hudak i zato nije točna informacija od strane policije i u tom pogledu ništa ne mijenjan.

S druge strane preciziram i optužnicu u smislu da dodajem inkriminacije i to:

u odnosu na opt. Jugoslava Mišljenovića, naredio Mari Hajduk i Mihaelu Hajduk da moraju u zadrugu odvesti njihov traktor „Zetor“ i tamo ga ostaviti, a koji je vrijedio tada oko 8.000 DM.

u odnosu na opt. Petra Lenđera, tjerao Slavicu Hajduk na prisilni rad iako mu je rekla da je trudna i da ne može raditi, tim ujedno prisiljavao Ljubicu Homa na rad branja kukuruza najmanje petnaestak puta. U odnosu na istog optuženika, točno neutvrđenog dana u 10. ili 11. mjesecu 1991. godine sa jednim NN vojnikom iz dvorišta Slavice Hajduk odvezli prikolicu od šlepera staru oko 2 godine i vrijednu oko 17.000 DM.

u odnosu na opt. Jovana Cicu, tjerao Slavicu hajduk na psisilan rad iako mu je rekla da je trudna i da ne može raditi.“

Braniteljica opt. Jugoslava Mišljenovića je, očitujući se na preciziranu optužnicu, predložila da se od Policijske postaje Vukovar zatraži podatak jesu li Mara i Mihajlo Hajduk posjedovali traktor 1991.godine i koje marke.

Zamjenik ŽDO iz Vukovara protivio se izvođenju ovoga dokaza, smatrajući da je svjedokinja Mara Hajduk bila iskrena.

Vijeće je odbilo prijedlog braniteljice opt. Jugoslava Mišljenovića.

Optuženici Joakim Bučko, Jaroslav Mudri, Zdenko Magoč, Darko Hudak i Saša Hudak rekli su da ostaju kod obrana danih u dokaznom postupku.

*Predsjednik vijeća je objavio da je dokazni postupak završen. Prešlo se na **govor stranaka i sudionika postupka.***

Zamjenik ŽDO iz Vukovara rekao je da se optuženicima stavlja na teret da su počinili kazneno djelo genocida, iz čl. 119. OKZ RH, u periodu preciziranom u optužnici. Djelo je izvršeno na tri lokacije. Zamjenik ŽDO iz Vukovara rekao je da je optužba mijenjala čak i pravnu kvalifikaciju djela, u jednom trenutku precizirala je optužnicu kojom je optuženicima stavljeno na teret da su počinili kazneno djelo ratnog zločina protiv civila. No, ubrzo su ponovo precizirali optužnicu i ponovo optuženicima stavili na teret genocid. Zamjenik ŽDO iz Vukovara smatra da su ispunjeni svi uvjeti koje propisuje odredba čl. 2. t. a, b i c Konvencije o sprječavanju i kažnjavanju zločina genocida iz 1948. godine. Također smata da su ispunjeni uvjeti propisani odredbom čl. 4. iste Konvencije, a odnose se na položaj osobe koja čini to kazneno djelo. ŽDO iz Vukovara smatra da je genocid započeo dana 4. listopada 1991. godine

u Čakovima, gdje je zadržan i od tada mu se gubi trag, Slavko Hajduk, koji je došao na pregovore sa pobunjenicima. ŽDO nema niti materijalnih a niti personalnih dokaza tko je ubio članove obitelji Holik, čija mrtva tijela su pronađena u šumi Jelaš. Zamjenik je analizirao neke od izvedenih personalnih dokaza koji bi, po njegovu mišljenju, davali indicije tko bi mogao biti povezan s ubojstvom članova obitelji Holik. Treća radnja koja je obilježila ovo djelo je protjerivanje 92 osobe iz Mikluševaca. Zamjenik ŽDO iz Vukovara naveo je da ŽDO iz Vukovara svoju optužnicu za navedenu radnju temelji na zapisniku sa sjednice MZ i TO Mikluševci, od 25. studenoga 1991. godine, na kojoj je otp. Milan Stanković pročitao spisak nepodobnih mještana Mikluševaca koji moraju napustiti mjesto. Dakle, odluka da se mještani protjeraju je postojala, ona je izvršena kad je otišla tzv. JNA. Tužiteljstvo smatra da je postojala jasno određena hijerarhija, znalo se tko je načelu štaba TO, koji su članovi što konkretno radili. ŽDO iz Vukovara smatra da je dokazano da su optuženici počinili djelo koje im se stavlja na teret, te predlaže da se proglase krivima i osude po zakonu.

Braniteljica opt. Jugoslava Mišljenovića, odvjetnica Biserka Treneski, rekla je da smatra da nije dokazano da su optuženici počinili djelo koje im se stavlja na teret. Rekla je da su novinari došli u mjesto Mikluševce dana 20. studenoga 1991. godine, prijavili su se vojnoj upravi, koja je bila u selu. U intervju, koji je novinarima dao zapovjednik bivše JNA, rečeno je da mještani Mikluševaca mogu ostati u selu ako su lojalni vlastima. Braniteljica je rekla da je tijekom ovog postupka izvedeno puno dokaza, pročitani su novinski članci, iz kojih se vidi da je vlast u Mikluševcima u kritično vrijeme imala bivša JNA. Rekla je da je za izvršenje kaznenog djela genocida potrebna nakana za uništenje jednog naroda, čega u konkretnom slučaju nema. Rekla je da je u selu ostalo i Rusina i Hrvata. Rekla je da pojedinačne inkriminacije koje se stave na teret njezinu branjeniku ne predstavljaju radnje izvršenja kaznenog djela genocida. Svoj završni govor pripremila je u pisanoj formi. Preložila je da se njezin branjenik oslobodi krivnje.

Branitelj opt. Milana Stankovića, odvjetnik Branko Ivić, rekao je da se u općem dijelu pridružuje završnoj riječi braniteljice opt. Jugoslava Mišljenovića. Rekao da ŽDO iz Vukovara pokušava radnje iz čl. 119. OKZ RH staviti na teret njegovu branjeniku. Tijekom dokaznog postupka nije dokazano da bi njegov branjenik počinio djelo koje mu se stavlja na teret. Sve se svodi na pretpostavke. Stoga predlaže oslobađaju presudu, a ako bi sud našao da je njegov branjenik počinio djelo koje mu se stavlja na teret, moli da se uzmu u obzir olakotne okolnosti.

Branitelj opt. Dušana Stankovića, odvjetnik Borislav Miodragović, rekao je da se u općem dijelu pridružuje završnim riječima branitelja opt. Jugoslava Mišljenovića i opt. Milana Stankovića. Rekao je da tijekom dokaznog postupka nije utvrđena namjera da se uništi jedna grupa stanovnika. Rekao je da se iz dokaznog postupka moglo zaključiti da je protjerivanje iz Mikluševaca bilo selektivno, a to nije obilježje kaznenog djela genocida. Ukazao je da se u tekstu optužnice nalaze neke nelogičnosti vezane za njegova branjenika. Jednom se kaže da je osnivač, a drugi put da je pripadnik štaba TO, što nije isto. Predložio je da se donese oslobađajuća presuda za njegova branjenika.

Branitelj opt. Petra Lendera, odvjetnik Slavko Živković, rekao je da tijekom postupka nije dokazano da je njegov branjenik sudjelovao u ubijanju članova obitelji Holik, te da nije

dokazano da je sudjelovao u protjerivanju Rusina iz Mikluševaca. Stoga je predložio donošenje oslobađajuće presude.

Braniteljica opt. Zdravka Simića, odvjetnica Jelica Balog, rekla je da se pridružuje završnim govorima njezinih branjenika. Rekla je da je optužnica kontradiktorna. Rekla je da su u optužnici taksativno nabrojani osnivači štaba TO u Mikluševcima, među kojima nema imena njezina branjenika, kao niti među onima koji su obnašali vlast u mjestu. Unatoč tome njezinu branjeniku se stavlja na teret da je naređivao mještanima Mikluševaca prinudni rad, zastrašivao ih i protjerivao. Njezin branjenik je iz Čakovaca, ne poznaje ljude u Mikluševcima, stoga ne može protjerivati, zastrašivati. Njezin branjenik nije imao niti oružje, pa je upitno kako je mogao sudjelovati u ubojstvu Slavka Hajduka. Predložila je donošenje oslobađajuće presude.

Branitelj opt. Joakima Bučka, odvjetnik Stjepan Šporčić, rekao je da je u inkriminirano vrijeme vlast u Mikluševcima imala bivša JNA. Mještani Mikluševaca bili su naoružani lovačkim oružjem, a ne nekim značajnijim. Onaj tko drži oružje drži i vlast, a to je bivša JNA. Rekao je da su iz sela iseljeni mještani za koje je procijenjeno da su neposlušni, što znači da se radilo o selektivnom, a ne neselektivnom iseljavanju, što je karakteristika kaznenog djela koje se njegovu branjeniku stavlja na teret. Rekao je da nije dokazano da bi njegov branjenik nekome naređivao odlazak na prinudni rad. Rekao je da nije dokazano da bi njegov branjenik imao ikakve veze s ubojstvom članova obitelji Holik. Priča da su bili u svađi pokojni Julijan Holik i njegov branjenik nije održiva stoga što su se Julijan Holik i Joakim Bučko izmirili. Branitelj je rekao da nema niti zatvorenog kruga indicija, kao niti dokaza da je njegov branjenik počinio djelo koje mu se stavlja na teret, stoga je predložio donošenje oslobađajuće presude.

Opt. Joakim Bučko prihvatio je završni govor svoga branitelja.

Branitelj opt. Mirka Ždinjaka, odvjetnik Boris Hlatki, rekao je da ako se optužnica konkretizira njegovu branjeniku se stavlja na teret da je bio član štaba TO, da je pretresao kuću Janka Papuge, uveo policijski sat, te privodio Vladu Hirjovatića. Branitelj je rekao da tijekom postupka nije dokazano da bi njegov branjenik obnašao neku funkciju, stoga nije niti mogao uvoditi policijski sat. U selu je bila bivša JNA. Njegov branjenik nije donosio odluke, izdavao zapovijedi. Rekao je da sam Janko Papuga spominje ime Miroslav Ždinjak, pa je pitanje radi li se o istoj osobi. Rekao je da je Vlado Hirjovati rekao da ga opt. Mirko Ždinjak nije privodio u štab TO. Optuženik je bio mobiliziran. Nije dokazano da su ostvarena bitna obilježja kaznenog djela koja se optuženiku stavljaju na teret. Stoga je predložio donošenje oslobađajuće presude.

Branitelj opt. Dragana Ćirića, odvjetnik Antun Križ, rekao je da se njegovu branjeniku stavlja na teret da je sudjelovao u ubijanju članova obitelji Holik, uvođenje policijskog sata, te pratnja osoba koje su protjerane. Smatra da nije dokazano da bi njegov branjenik počinio radnje koje mu se stavljaju na teret. Rekao je da su tijekom dokaznog postupka saslušani svjedoci sporadično spomenuli njegova branjenika, njegov branjenik niti jednim dokaznom nije spomenut da bi donosio odluke. Branitelj smatra da njegov branjenik nije imao svijest o počinjenju ovoga djela, a optužnica niti ne precizira o kojoj nacionalnoj skupini se radi protiv

koje bi se izvršilo konkretno kazneno djelo. Branitelj smatra da treba posebno cijeniti okolnosti i kritično vrijeme. Predao je u spis pisani siže svoga završnog govora. Predložio je donošenje oslobađajuće presude.

Branitelj opt. Milana Bojanića, odvjetnik Darko Bekavac, rekao je da se iz iskaza opt. Joakima Bučka i opt. Jaroslava Mudrog vidi da njegov branjenik nije bio član štaba TO, a što mu se preciziranom optužnicom stavlja na teret. Iz provedenih dokaza nije utvrđeno da bi njegov branjenik nekoga zastrašivao, protjerivao, nije uvodio radnu obvezu. Predložio je donošenje oslobađajuće presude.

Branitelj opt. Jaroslava Mudrog, odvjetnik Vojislav Ore, rekao je da u pogledu pravne kvalifikacije nije dokazano da je kazneno djelo koje se stavlja na teret optuženicima počinjeno. Za svoga branjenika je rekao da nije dokazano da je držao stražu 18. svibnja 1992. godine, za vrijeme protjerivanja mještana Mikluševaca. Samo jedan svjedok spominje njegova branjenika. Osim toga, njegov branjenik ima za kritični dan alibi. Branitelj je podsjetio na stav Vrhovnog suda Republike Hrvatske da držanje straže nije radnja izvršenja kaznenog djela ratnog zločina, pa sukladno tomu niti radnja izvršenja kaznenog djela genocida. Predložio je donošenje oslobađajuće presude.

Opt. Jaroslav Mudri prihvatio je završni govor svoga branjenika.

Branitelj opt. Zdenka Magoča, odvjetnik Slavko Baotić, rekao je da optužba na račun njegova branjenika ne stoji, jer se kazneno djelo genocida ne može počinuti odvoženjem sjetvospremača. Predložio je za svih pet nazočnih optuženika ukidanje mjere opreza, jer su pokazali ozbiljnost urednim i redovnim dolaskom na rasprave. Osim toga, izrečena mjera opreza smeta im u obavljanju njihova svakodnevnog posla. Predložio je donošenje oslobađajuće presude.

Opt. Zdenko Magoč prihvatio je završni govor svoga branitelja.

Branitelj opt. Aleksandra Anđelića, odvjetnik Berislav Knez, pridružio se u općem dijelu svojim prethodnicima. Za svoga branjenika rekao je da nema niti jednog materijalnog dokaza kojim bi bilo dokazano da je njegov branjenik počinio djelo koje mu se stavlja na teret.

Branitelj opt. Nikole Vlajnića, odvjetnik Josip Ćorluka, rekao je da se pridružuje svojim prethodnicima u općem dijelu. Predložio je donošenje oslobađajuće presude.

Branitelj opt. Zlatana Nikolića, odvjetnik Stjepan Zeko, počeo je svoj završni govor narodnom pjesmom iz Hercegovine: „Telal viče po Hercegovini koj u koga noćas na konaku nek ne ide rano sa konaka“.

Rekao je da je njegov branjenik bio «telal», ili dobošar, koji obavi ono što mu se naredi, pročita tekst koji mu se da. Rekao je da su svi svjedoci govorili o njegovu branjeniku kao

dobošaru. Njegov branjenik nije obnašao vlast, nije donosio odluke. Predložio je donošenje oslobađajuće presude.

Braniteljica opt. Jove Cice, odvjetnica Gabrijela Čorluka, rekla je da se u općem dijelu pridružuje završnom govoru svojih prethodnika. Za svoga branjenika smatra da tijekom postupka nije na nesumnjiv način dokazano da je počinio kazneno djelo koje mu se optužnicom stavlja na teret. Stoga je predložila donošenje oslobađajuće presude.

Branitelj opt. Đure Krošnjara, odvjetnik Mijo Maćeš, rekao je da nema dokaza da bi njegov branjenik počinio kazneno djelo koje mu se optužnicom stavlja na teret. Rekao je da je po načinu vođenja ovoga kaznenog postupka Županijski sud u Vukovaru još 1997. godine bio u Europi.

Branitelj opt. Čede Stankovića, odvjetnik Zlatko Jarić, rekao je da nije dokazano da su se stekla bitna obilježja kaznenog djela genocida. Njegov branjenik nije imao nikakvu funkciju, nije imao niti mogućnost uvoditi policijski sat jer nije bio u TO, nije donosio odluke. Nema dokaza da je sudjelovao u pripremi i ubojstvu članova obitelji Holik. Rekao je da je jedna svjedokinja rekla da joj je njegov branjenik pomagao. Predložio je donošenje oslobađajuće presude.

Branitelj opt. Stanislava Simića, odvjetnik Zlatko Cvrković, rekao je da tijekom dokaznog postupka nije utvrđeno da je njegov branjenik počinio kazneno djelo koje mu se stavlja na teret, nije utvrđena niti njegova kaznena odgovornost. Stoga je predložio donošenje oslobađajuće presude.

Branitelj opt. Darka Hudaka, odvjetnik Andrej Georgijevski, rekao je da se u Mikluševcima dogodilo nemoralno ponašanje, protjerivanje ljudi. Njegov branjenik je u inkriminirano vrijeme imao 16,5 godina, postupao je da bi opstao u situaciji rata. Da je i imao namjeru sudjelovati u nemoralnom ponašanju sudjelovao bi od prvog dana u TO, a ne bi bio mobiliziran. U nesretnim vremenima teško je sačuvati živu glavu ako se ne sluša. Njegov branjenik je rekao da su ga mobilizirali, ali ga nisu mogli natjerati da povuče obarač na oružju. Branitelj smatra da se nisu ispunila bitna obilježja kaznenog djela iz čl. 119. OKZ RH. Za ovo kazneno djelo potrebno je utvrditi strukturu stanovništva u Mikluševcima 1991. godine. Rekao je da su od ukupnog broja stanovnika u mjestu, u kritično vrijeme, preko 88% činili Rusini. Nakon 18. svibnja 1992. godine (dan protjerivanja iz mjesta), od broja Rusina, iz sela protjerano 18.8%, ostali su ostali u mjestu. To ukazuje da se ne radi o neselektivnom protjerivanju, već o selektivnom. Protjerani su oni koji su imali veze sa HDZ ili ZNG. Rekao je da je svjedok Joakim Homa deciderano tvrdio da ga opt. Darko Hudak nije tukao, da je tu bilo više osoba. Predložio je donošenje oslobađajuće presude.

Opt. Darko Hudak prihvatio je završni govor svoga branitelja.

Branitelj opt. Saše Hudaka, odvjetnik Krunoslav Gloković, rekao je da se pridružuje završnom govoru odvjetnika Andreja Georgijevskog i Vojislava Orea, kao i ostalih kolega.

Rekao je da se njegovu branjeniku stavlja na teret da je držao stražu, što nije radnja izvršenja kaznenog djela koje mu se stavlja na teret. Rekao je da je i samo ŽDO iz Vukovara reklo da u konkretnom slučaju postoji nedostatak dokaza, da su imali nedoumica u pogledu pravne kvalifikacije djela, da se radi o indicijama, koje ne mogu biti osnov za kaznenu odgovornost za kazneno djelo genocida. Predložio je donošenje oslobađajuće presude.

Opt. Saša Hudak prihvatio je završni govor svoga branitelja.

Branitelj opt. Srđana Anđelića, odvjetnik Igor Plavšić, pročitao je iz optužnice što se njegovu branjeniku stavlja na teret, a to je da je pratio kao osiguranje autobusa. Smatra da njegov branjenik nije počinio niti jednu radnju koja je obilježje kaznenog djela koje mu se stavlja na teret. Rekao je da je njegov branjenik bio malodobna osoba, prinudno je mobiliziran. Predložio je donošenje oslobađajuće presude.

Branitelj opt. Janka Ljikara, odvjetnik Šime Filipović, rekao je da izmijenjena optužnica tereti njegova branjenika da je sa drugim optuženicima počinio ubojstvo članova obitelji Holik. Rekao je da o tom zločinu postoje indicije, ali da sud sudi na temelju činjenica. Tijekom postupka nije dokazano da bi njegov branjenik počinio djelo koje mu se stavlja optužnicom na teret. Rekao je da postoji i dvojba o pravnoj kvalifikaciji djela. Bitno obilježje genocida je namjera da se protjera, istrijebi jedna skupina, što ovdje nije slučaj. Predložio je donošenje oslobađajuće presude temeljem načela «in dubio pro reo».

Predsjednik vijeća objavio je da je glavna rasprava završena.

Presuda će biti objavljena dana 20. lipnja 2008. godine u 13.30 sati.

20. lipnja 2008. godine – rješenje o preotvaranju glavne rasprave

Predsjednik Vijeća izvijestio je nazočne stranke i sudionike postupka da je Vijeće donijelo **Rješenje o preotvaranju glavne rasprave.**

Dana 14. srpnja 2008. godine, u 11.00 sati Predsjednik vijeća vanraspravno će saslušati svjedokinju Mariju Ljekar, na okolnosti ubojstva članova obitelji Homa. Svjedokinja će se saslušati u njezinoj kući u Mikluševcima.

24. listopada 2008. godine – čitanje optužnice, obrana opt. Joakima Bučka

S obzirom da je od posljednjeg ročišta glavne rasprave prošlo više od dva mjeseca, glavna je rasprava krenula iznova.

Predsjednik Vijeća objavio je predmet rasprave i sastav Vijeća te je utvrdio istovjetnost optuženika.

Potom je ukazao da je Rješenjem Županijskog suda u Osijeku, Kv-46/97, od 21. veljače 1997. godine, riješeno da se optuženicima nedostupnima pravosudnim tijelima Republike Hrvatske sudi u odsutnosti.

Zamjenik ŽDO-a je pročitao podnesak K-DO-71/01, od 25. kolovoza 2008. godine, kojim je odustao od kaznenog progona od Aleksandra Anđelića, Stanislava Simića i Srđana Anđelića, te je izmijenio optužnicu.

Prisutni optuženici (Joakim Bučko, Jaroslav Mudri, Zdenko Magoč, Darko i Saša Hudak), propisno upozoreni te ponaosob upitani, izjavili su da su razumjeli optužnicu, da su suglasni da ih brane branitelji postavljeni po službenoj dužnosti te su svi, osim opt. Bučka, koji je izjavio da obranu želi iznijeti na početku dokaznog postupka, izjavili da će svoje obrane iznijeti na kraju dokaznog postupka.

Svi su izjavili da se **ne osjećaju krivima** za djelo koje im se optužnicom stavlja na teret.

Obrana optuženog Joakima Bučka

Optuženi Joakim Bučko je izjavio da ostaje kod svoje obrane koju je iznio ranije (19. lipnja 2007. godine i 18. lipnja 2008. godine), s tim da u pogledu ubojstva obitelji Holik želi iznijeti saznanja koje ranije nije iznosio.

Rekao je da je mislio da će u tijeku postupka netko progovoriti o ubojstvu obitelji Holik, da ima saznanja da više osoba zna o ubojstvu obitelji Holik, ali da je očigledno da nitko o tome ne želi govoriti.

Rekao je da mu je jednom prilikom Marija Ljekar rekla da je vidjela ubojstvo Holikovih, ali da nije htjela o tome govoriti kada je ispitivana u svojoj kući.

Također je izjavio da mu je Žiko Ćirić rekao da je Zvonku Mudriju, zv. „Tole“, također poznato o ubojstvu Holikovih.

Nakon svega toga odlučio je iznijeti sve što mu je o ubojstvu Holikovih poznato.

Izjavio je da se, jutro nakon ubojstva Holikovih, nalazio na vratima trgovine u kojoj je radio, kada je ispred trgovine Bogdan Anđelić upitao Momira Anđelića što su učinili. Pitanje Bogdana Anđelića odnosilo se na ubojstvo Holikovih. Momir Anđelić je Bogdanu tada odgovorio da su zajedno sa njim na Jelašu, gdje su Holikovi ubijeni, bili Ljubinko Vladisavljević, Zdravko Torbica, Jovo Cico i Petar Lender, da su oni zapravo vezali i potom ubili Holikove, te Zdenko Magoč i Janika Ljekar, koje su natjerali da ih ondje dovezu automobilima. Nije se sjećao je li Momir Anđelić govorio o tome kako su natjerali Magoča i Ljikara da ih prevezu automobilima.

Rekao je da je osim njega razgovor između Momira i Bogdana Anđelića čuo i Rade Jeremić, no da je on, kao i Bogdan Anđelić, u međuvremenu preminuo.

Rekao je da se njega pogrešno povezivalo sa ubojstvom Holikovih, da je to vjerovatno učinjeno zbog nesporazuma koje je on imao sa Holikovima, no da su oni te nesporazume riješili prije rata.

Izjavio je da je u jako dobrim odnosima sa optuženim Zdenkom Magočom, da sa njim nikada nije razgovarao o tome što je jutro nakon ubojstva saznao ispred trgovine te da nikada nije bio u zavadi sa ostalim osobama koje je danas spominnjao u vezi sa ubojstvom Holikovih.

Dokazni prijedlozi

Zamjenik ŽDO-a u Vukovaru je izjavio kako smatra da nema potrebe da se ranije ispitani svjedoci ponovno saslušavaju. Predložio je da se njihovi iskazi, kao i dokumentacija u spisu, pročitaju. Nije imao novih dokaznih prijedloga.

Svi optuženici i branitelji bili su suglasni s čitanjem iskaza svjedoka i dokumentacije u spisu, s tim što je odvjetnik Dražen Štivić, radi otkaljanja kontradiktornosti u iskazima, predložio pozivanje i ispitivanje svjedoka Eugena Hajduka i Đure Bikija, a odvjetnik Andrej Georgievski je predložio ponovno saslušanje svjedokinje Mare Hajduk.

Rješenja Vijeća

Vijeće je riješilo ponovno pozvati i saslušati svjedoke Eugena Hajduka, Đure Bikija, Mare Hajduk i Zvonka Mudrija zv. „Tole“.

Prema optuženicima Joakimu Bučku, Jaroslavu Mudriju, Zdenku Magoču, Darku Hudaku i Saši Hudaku produljene su mjere opreza (zabrana napuštanja boravišta, obveza javljanja predsjedniku Vijeća te privremeno oduzimanje putnih isprava).

5. prosinca 2008. godine – čitanje optužnice, obrana opt. Joakima Bučka, dokazni postupak
--

Glavna rasprava je počela iz početka.

Predsjednik Vijeća objavio je predmet rasprave i sastav Vijeća te je utvrdio istovjetnost optuženika.

Rješenjem Županijskog suda u Osijeku, Kv-46/97, od 21. veljače 1997. godine, riješeno je da se optuženicima nedostupnima pravosudnim tijelima Republike Hrvatske sudi u odsutnosti.

Zamjenik ŽDO-a je pročitao podnesak K-DO-71/01, od 25. kolovoza 2008. godine.

Prisutni optuženici (Joakim Bučko, Jaroslav Mudri, Zdenko Magoč, Darko i Saša Hudak), propisno upozoreni te ponaosob upitani, izjavili su da su razumjeli optužnicu, da su suglasni da ih brane branitelji postavljeni po službenoj dužnosti. Opt. Joakim Bučko izjavio je da obranu želi iznijeti na početku dokaznog postupka. Ostali optuženici će obranu iznijeti na kraju dokaznog postupka.

Svi optuženici su izjavili da se **ne osjećaju krivima** za djelo koje im se optužnicom stavlja na teret.

Obrana optuženog Joakima Bučka

Ostaje je kod svoje obrane koju je iznio na glavnoj raspravi dana 19. lipnja 2007. godine i 18. lipnja 2008. godine, kao i dodatka obrane iznijetog dana 24. listopada 2008. godine.

Ukratko je ponovio da je dan nakon ubojstva obitelji Holik, prvo od Bogdana Anđelića, u trgovini, čuo da su ubijeni članovi obitelji Holik. Nakon sat vremena stajao je pred trgovinom, 5 m udaljen od Bogdana Anđelića, Momira Anđelića i Radeta Jeremića. Bogdan Anđelić je pitao Momira Anđelića što su učinili. Momir Anđelić je Bogdanu odgovorio da su zajedno sa njim na Jelašu, gdje su Holikovi ubijeni, bili Ljubinko Vladislavljević, Zdravko Torbica, Jovo Cico i Petar Lender. Kad ga je netko, da li Rade Jeremić ili Bogdan Anđelić, pitao koliko puta su tamo išli, kako su tamo došli, Momir Anđelić je rekao da je naredio Zdenku Magoču i Janiki Ljickaru da ih vozi.

Na pitanje zašto prije nije rekao što zna o ubojstvu obitelji Holik, optuženik je rekao da je čekao da kaže netko drugi. No, kako se njemu stavljaju na teret teške optužbe, odlučio je reći što zna. Cijelo vrijeme je štitio opt. Zdenka Magoča, jer su mu poznati Magočevi obiteljski problemi. No, cijelo vrijeme opt. Zdenko Magoč za njega nije rekao da nije kriv za djelo koje mu se stavlja na teret. Ponukan da kaže što zna bio je ponašanjem opt. Zdenka Magoča, koji je, dan prije nego je trebalo saslušati Mariju Ljickar, u njezinoj kući u Mikluševcima, došao kod opt. Joakima Bučka i rekao mu da ne ide sutradan u kuću Marije Ljickar, jer je ona bolesna, da neće doći ni sudac da je sasluša. No, prije dolaska kod Joakima Bučka, opt. Zdenko Magoč išao je kod opt. Darka Hudaka i opt. Saše Hudaka i pozvao ih da dođu u kuću Marije Ljickar.

Optuženik je rekao da je dobro poznavao opt. Jovu Cicu. Nisu razgovarali o ubojstvu obitelji Holik. Nisu bili u zavadi. Poznavao je opt. Zlatana Nikolića zv. „Cigan“, nije vidio da je on nekoga tukao. Poznavao je Petra Lendera, nisu bili u zavadi.

Dokazni postupak

Svjedočenje Eugena Hajduka

Ostao je kod svog ranijeg iskaza danog 12. srpnja 2005. godine. Rekao je da su na pregovore u Čakovce išli on, Slavko Hajduk i Đuro Biki. Vozio ih je Slobodan Anđelić, koji je garantirao da im se ništa neće dogoditi. Kad su došli u Čakovce, u centru sela, okružili su ih rezervisti. Među tim rezervistima su bili i Milan Stanković, Dušan Stanković i Živadin Ćirić. Vidio je da je Živadin Ćirić prijetio Đuri Bikiju s bombom u ruci. Svjedok je rekao da je bio u velikom strahu, da su ih tukli rukama, šutali nogama. Ne zna točno jesu li ga udarali Milan Stanković i Dušan Stanković, ne zna točno tko ga je sve tukao. Nakon nekog vremena došla je jedna vojna osoba, nakon čega su ih uveli u zgradu Mjesne zajednice. Kad su trebali krenuti u Mikluševce, Zdravko Simić je inzistirao da Slavko Hajduk ostane, jer je hrvatski policajac.

Svjedok je rekao da pregovori u Čakovcima nisu bili pregovori, jer su razgovarali na način da su on, Slavko Hajduk i Đuro Biki samo odgovarali na pitanja koja im je postavljala vojna osoba.

Svjedočenje oštećene Marije Maksimović

Ostala je kod svojih iskaza danih 27. veljače 2006. godine i 18. travnja 2008. godine. Postavila je imovinsko pravni zahtjev za svoje roditelje i brata.

Svjedočenje Đure Bikija

Ostao je kod svog ranijeg iskaza. Rekao je da su u Čakovcima izašli iz auta, da su ih opkolili Dušan Stanković, Milan Stanković, Živadin Čirić i drugi, krenuli su ih tući. Živadin Čirić mu je stavio bombu u usta, pri čemu mu je izbio dva i slomio jedan zub. Jedan od Stankovića, ali ne zna tko, udario ga je kundakom u vrat. Svjedok je dobio najmanje deset udaraca po leđima, prsima, stomaku. Jedan udarac je dobio između nogu.

Svjedok je vidio da su tučeni Slavko Hajduk i Eugen Hajduk. Vidio je da je došao Zdravko Simić, da je rekao Slavku Hajduku da će ga objesiti na kesten, ispod koga su bili Slavko Hajduk i Eugen Hajduk.

Zlostavljanje je trajalo 10 – 15 minuta, do dolaska majora bivše JNA.

Svjedok je rekao da je oko njih bilo 50-tak osoba, no, da su ih tukli Milan Stanković, Dušan Stanković, Živadin Žirić i Zdravko Simić.

Svjedočenje oštećene Mare Hajduk

Ostala je kod svojih iskaza danih u istrazi dana 28. veljače 1996. godine i na ročištima za glavnu raspravu: 23. rujna 1997. godine, 23. lipnja 2005. godine, 15. listopada 2007. godine, 6. lipnja 2008. godine. Danas daje iskaz šesti puta.

Rekla je da je traktor, koji je bio u vlasništvu VUPIK-a, pogona u Opatovcu, vraćen u VUPIK. Traktor „Zetor“, koji je bio vlasništvo svjedokinje i njezina supruga, ostao je nakon njihova progona iz Mikluševaca u dvorištu kuće. Kad je odlazila iz Mikluševaca Darko Hudak joj nije uzeo sat i nožić. Nema medicinsku dokumentaciju o povredama njezina supruga. Kad su došli u Vinkovce, morali su prvo srediti papire vezane za status prognanika. Nakon 5 – 6 dana suprug je išao kod liječnika. Svjedokinja ne zna prezime liječnika, samo ime dr Zlatko, koji je kod Hotela u Vinkovcima radio sa prognanicima.

Svjedokinja je ponovila da je, u vrijeme dok su ona i suprug još bili u Mikluševcima, suprug tučen. Tukli su ga Jovo Cico i Zlatan Nikolić. Kad se vratio kući bio je plav pod očima i po leđima. Rekao joj je da moraju ići iz sela.

Na pitanje da li postavlja imovinsko pravni zahtjev za ubijenog sina, za svoje stradanje, svjedokinja je rekla: „Neka im Bog sudi“.

Zamjenik ŽDO-a u Vukovaru je **predložio** da se iskazi ranije saslušanih svjedoka, kao i dokumentacija u spisu, pročitaju. Nije imao novih dokaznih prijedloga. Odluku o saslušanju svjedoka Zvonka Mudrog zvanog „Tole“ prepustio je Vijeću.

Svi optuženici i branitelji bili su **suglasni s čitanjem** iskaza svjedoka i dokumentacije u spisu, s tim što je odvjetnik Dražen Štivić, radi otklanjanja kontradiktornosti u iskazima, predložio suočenje svjedoka Eugena Hajduka i Đure Bikija.

Rješenja Vijeća

Vijeće je riješilo da će se pročitati iskazi ranije saslušanih svjedoka. Pročitani su materijalni dokazi.

2. veljače 2009. godine – izjašnjavanje optuženika o izmijenjenoj i preciziranoj optužnici, nastavak dokaznog postupka, obrane optuženika, završni govori stranaka

Nazočni optuženici su izjavili da su razumjeli izmijenjenu i preciziranu optužnicu, da se ne osjećaju krivima za djelo koje im se optužnicom stavlja na teret.

Optuženici Joakim Bučko i Darko Hudak željeli su odmah iznijeti svoju obranu.

Opt. Joakim Bučko ponovio je svoju obranu, koju je davao četiri puta. Rekao je da od početka ovoga postupka sve do 5. prosinca 2008. godine, nije želio govoriti što je čuo o ubojstvu članova obitelji Holik, misleći da će to istražiti i rasvijetliti nadležni organi Republike Hrvatske. Prije no što je to rekao nije imao prijetnji. Nije mu prijetio opt. Zdenko Magoč, nije ga molio da ne govori o ubojstvu članova obitelji Holik. Rekao je da ga je na dopunu obrane ponukao osjećaj povrijeđenosti kada su bili na saslušanju Ljekar Marije.

Opt. Darko Hudak ponovio je svoju obranu, koju je davao dva puta. Kritičnog dana, kada su protjerani mještani Mikluševaca, bio je na straži ispred ulaznih vrata zgrade u kojoj je bilo sjedište Štaba TO. Oko 7.30 sati u zgradu su ušli Momir Anđelić, Mika Rakić, Ljubinko Vladislavljević i Žika Ćirić. Otišli su na kat, gdje su bile prostorije Štaba TO. Oko 8.30 sati počele su dolaziti osobe koje su toga dana bile protjerane iz sela. Poslije su došli Nikola Vlajnić, rođen 1970. godine ili 1972. godine, i Srđan Anđelić, rođen 1974. godine. Srđan Anđelić i Nikola Vlajnić su bili u hodniku, u prizemlju, odakle vode stepenice na kat, gdje su bile prostorije Štaba TO.

Rekao je da opt. Milana Stankovića i opt. Jugoslava Mišljenovića nije viđao u vrijeme kada je on morao ići u Štab TO. Kritičnog dana, kada su protjerani mještani Mikluševaca, nije vidio da bi Zlatan Nikolić u zgradu, ispred koje je opt. Darko Hudak stražario, doveo Mihajla Hajduka.

Rekao je da je, onog dana kada je bilo saslušanje svjedokinje Marije Ljekar, u njezinoj kući u Mikluševcima, ujutro, ispred trgovine vidio opt. Zdenka Magoča i zvao ga. Krenuli su jedan prema drugom. Pitao je opt. Magoča hoće li ići do kuće Marije Ljekar, što je ovaj potvrdio. Zamolio je opt. Magoča da dođe po njega i odveze ga do svjedokinjine kuće.

Rekao je da je o ubojstvu članova obitelji Holik čuo tek na raspravi od opt. Joakima Bučka. Rekao je: «i vjerujte gospodine sudija da sam ja znao ja bih rekao, jer obitelj Holik su meni bili kršteni kumovi».

Svjedok Miroslav Mudri je ponovio svoj iskaz dan 6. rujna 2005. godine. Rekao je da je više osoba pričalo da su u ubojstvu članova obitelji Holik bili umješani: „stari Kiš, Bogdan Anđelić, Janko Ljekar, Zdenko Magoč“. Susjedi Zdenka Magoča i Janka Ljikara su pričali da su njih dvojica dolazili i odlazili u kritično vrijeme traktorima. Pričalo se da je u ubojstvo umiješan i Dragan Ćirić. Kad se situacija u selu malo smirila, nakon ubojstva članova obitelji Holik, svjedok je vidio da su Janko Ljekar, Janko Kiš, Mirko Ždinjak i Pero Lender, i još jedna osoba koju nije prepoznao, došli traktorom u dvorište ubijene obitelji Holik. Vidio je kako Janko Ljekar razastire deku, Janko Kiš je otkopčavao stranice traktorske prikolice, Pero Lender je išao na ulaz kuće i dvorišta, a Mirko Ždinjak je bio unutra. Svjedok je to vidio prolazeći traktorom, išao je na njivu. Iz toga je zaključio da su došli pokupiti stvari iz kuće ubijenih članova obitelji Holik. Od jednog pripadnika JNA je čuo da su tri kuće obitelji Holik trebali dobiti Žiko Ćirić, Dragan Ćirić i Božo Ćirić, što je svjedoku ukazivalo da su imali motiv za ubojstvo Holikovih.

Svjedok Zvonko Mudri je ponovio iskaz dan na ročištu za glavnu raspravu dana 6. lipnja 2008. godine. Rekao je: «Nakon par dana ja sam od mog oca čuo da je ubijena obitelj Holik i ja sam ocu rekao da li je on to provjerio». Dodao je da je odmah otišao u selo, da je u selu čuo da su ubijeni članovi obitelji Holik. Svjedok nije odgovorio na više puta postavljeno pitanje Predsjednika vijeća, na što je mislio kad je rekao: «nakon par dana ja sam od moga oca čuo...», od čega par dana?. Rekao je da ne razumije i da ne može objasniti. Nadalje, rekao je da je Momir Anđelić došao kad «smo Ćirić Žika i ja bili dežurni u zgradi gdje je bio štab TO i rekao mi je da mi ništa ne vjeruje i praktično me je otjerao, a više ne znam kad smo mi to bili dežurni, ali misli da to nije bilo da smo bili cijelu noć. Ja ne znam što se događalo nakon što sam ja otišao, a vidio sam da je Momir Anđelić otišao u pravcu svoje kuće». Svjedok je rekao da su Momir Anđelić i Žika Ćirić razgovarali, no, on ne zna o čemu. Rekao je da mu je, nakon par dana, Žika Ćirić rekao: «da pazim i da se ne igram sa Anđelić Momiro».

U ljeto 1992. godine svjedok je radio kao konobar u ugostiteljskom objektu koji se nalazio u zgradi Novog doma kulture, gdje je bilo i sjedište Štaba TO.

Rekao je da je o ubojstvu članova obitelji Holik pričalo cijelo selo. Ponovio je više puta da je prvo od oca čuo za ubojstvo. Za ubojstvo je čuo i od svoje tektke, Daik Olge, koja je sada pokojna.

Nakon što mu je predložen iskaz opt. Joakima Bučka, koji je rekao da mu je Žika Ćirić rekao da Zvonko Mudri zna o ubojstvu članova obitelji Holik, jer je tada bio sa njim na straži, svjedok je rekao da ne zna zašto bi Žika Ćirić njega spominjao. Rekao je da je možda Žika Ćirić pretpostavio da su članovi obitelji Holik ubijeni te noći kad su bili zajedno na straži. Više puta je rekao: «ja znam i tvrdim da tu noć nisu ubijeni kad sam ja bio dežuran». Rekao je: «Gospodine, jel vi znate što to znači da ja znam da su oni pobijeni, pa to bi moglo značiti da sam ih i ja pobio». Rekao je da je Žika Ćirić bio nestabilna osoba, alkoholičar.

Na pitanje Predsjednika vijeća je li čuo tko je ubio članove obitelji Holik, svjedok je rekao: «Ja sam čuo da je Joakim Bučko priznao tko ih je pobio, a to je priznao na raspravi, a dok moje osobno mišljenje je da se sve vrtilo i događalo oko Anđelić Momira». Dodao je: «Ja sam čuo od kolege Zvonka Mudri da je išao poziv pogrešno na njegovu adresu da je Joakim Bučko na raspravi priznao, tj. govorio tko je ubio obitelj Holik, tj kolega mi je rekao: «Joakim Bučko je propjevao». Kolega mi nije rekao imena, samo mi je rekao da je Joakim Bučko «propjevao».

Opt. Zdenko Magoč je rekao da nije istinita tvrdnja opt. Joakima Bučka da je on, Magoč, išao po opt. Darka Hudaka da ga nagovara. Rekao je da je istina ono što je u svojoj obrani, na današnjem ročištu za glavnu raspravu, rekao opt. Darko Hudak. Ne zna zašto je opt. Joakim Bučko govorio o njemu, on ne zna ništa o ubojstvu članova obitelji Holik, niti je bio tamo. Rekao je: «Kunem se decom svojom, ne može to biti nikako istina. U vrijeme ubojstva članova obitelji Holik bio je civil. Kasnije je mobiliziran, od Momira Anđelića je dobio kombinezon SMB.

Rekao je da je u zadrugi bio «traktorista, kombajnista». Rekao je da ostaje kod obrane koju je iznosio dva puta. Rekao je da je iz dvorišta obitelji Holik odvezao traktor, više nije siguran da li je za taj traktor bio prikačen i svjetvospremač. Po traktor su ga poslali Kiš i Momir Anđelić. Iz dvorišta Marije Oros odvezao je berač kukuruza, a ne sijačicu i sjetvospremač. Dana 4. studenoga 1991. godine rodila mu se kćerka u Vrbasu. On i Janko Ljekar su išli kolima u Vrbas. Golf su uzeli od Vlade i Ane Holik. Momir Anđelić dao im je propusnice za izlazak iz sela i rekao da uzmu Golf, a nakon povratka da ga dovezu u zadrugu.

Rekao je da je čuo nakon par dana da su ubijeni članovi obitelji Holik. Nije mogao objasniti što znači «nakon par dana», od čega par dana. Ne zna od koga je čuo tu vijest. Rekao je da su svi čuli tu vijest. Nije čuo tko ih je ubio. Misli da su članovi obitelji Holik ubijeni zbog bogatstva, jer su imali tri kuće, puno mehanizacije, a vjerojatno i novaca. Čuo je da je vojska otišla po tijela članova obitelji Holik, u šumu Jelaš. Čuo je da je Žika Ćirić išao s vojskom. Nije mu jasno kako je Žika Ćirić znao da su ubijeni članovi obitelji Holik.

GOVOR STRANAKA

Zamjenik ŽDO iz Vukovara ostao je u cijelosti kod svog govora s glavne rasprave od 18. lipnja 2008. godine. Pojasnio je da je, nakon što je preotvorena glavna rasprava i ponovno saslušani pojedini svjedoci te optuženici, preciziran činjenični opis sukladno činjenicama utvrđenim iz tih iskaza. U međuvremenu je optužba odustala od nekih optuženika. Predložio je da optuženici, koji se nalaze na preciziranoj optužnici od 14. siječnja 2009. godine, budu proglašeni krivima i da se kazne po zakonu.

Marija Maksimović, oštećenica, pridružila se završnom govoru ŽDO iz Vukovara.

Braniteljica opt. Jugoslava Mišljenovića, odvjetnica Biserka Treneski, u cijelosti je ostala kod svog govora danog na ročištu za glavnu raspravu, održanom dana 18. lipnja 2008. godine, i predanom u spis u pismenom obliku. Rekla je da nema dokaza da je njezin branjenik počinio djelo genocida, kao niti neko drugo kazneno djelo.

Branitelj opt. Milana Stankovića, odvjetnik Dražen Štivić, ostao je u cijelosti kod svog govora danog na ročištu za glavnu raspravu, održanom dana 18. lipnja 2008. godine. Naglasio je da je njegovu branjeniku suđeno u odsutnosti, a smatra da za to nije bilo razloga, jer za kazneno djelo za koje je optužen ne nastupa zastara. Njegovom branjeniku je povrijeđeno pravo na iznošenje obrane. Tijekom postupka nije izveden niti jedan dokaz u prilog ideološkom, političkom i vojnom dokazivanju uvjeta i pretpostavki za kazneno djelo genocida. Nema dokaza da je njegov branjenik počinio kazneno djelo za koje je terećen. Predložio je da se isti oslobodi.

Branitelj opt. Dušana Stankovića, odvjetnik Borislav Miodragović, ostao je u cijelosti kod svog govora danog na ročištu za glavnu raspravu, održanom dana 18. lipnja 2008. godine. Rekao je da nema dokaza da bi njegov branjenik počinio kazneno djelo koje mu se stavlja na teret. Predložio je da njegov branjenik bude oslobođen.

Branitelj opt. Petra Lendera, odvjetnik Slavko Živković, ostao je u cijelosti kod svog govora danog na ročištu za glavnu raspravu, održanom dana 18. lipnja 2008. godine. Pridružio se riječima svojih kolega koji su prije njega govorili, posebno u pogledu suđenja u odsutnosti i prikaza općenito o kaznom djelu genocida. Rekao je da niti jedan svjedok nije vidio niti je govorio o njegovu branjeniku u kontekstu ubojstva članova obitelji Holik, osim što je opt. Joakim Bučko govorio što je čuo. Rekao je da se sudska odluka ne može temeljiti samo na tome što je čuo Joakim Bučko. Predložio je da se njegovog branjenika oslobodi.

Braniteljica opt. Zdravka Simića, odvjetnica Jelica Balog, ostala je u cijelosti kod svog govora danog na ročištu za glavnu raspravu, održanom dana 18. lipnja 2008. godine. Naglasila je da je optužba zadnjom izmjenom optužnice odustala od terećenja njezina branjenika u jednom dijelu. Rekla je da su i nakon što su salušani svjedoci Đuro Biki i Eugen Hajduk, njihovi iskazi ostali kontradiktorni i nedostatni za proglašenje njezina branjenika krivim.

Branjenitelj opt. Joakima Bučka, odvjetnik Stjepan Šporčić, ostao je u cijelosti kod svog govora danog na ročištu za glavnu raspravu, održanom dana 18. lipnja 2008. godine. Rekao je da nema dokaza da je njegov branjenik počinio kazneno djelo genocida. Nema niti dokaza da je počinio pojedinačne radnje koje se njegovom branjeniku stavljaju na teret (uvođenje policijskog sata, prinudni radovi, protjerivanje mještana). Rekao je da se iz preslušano CD-a jasno čulo da je major Vasović rekao da on zapovijeda selom, kako vojnom tako i civilnom vlašću. Rekao je da je navedeni major odlučivao koji mještani su trebali biti iseljeni i da nisu bili iseljeni kad je isti to odlučio. Predložio je da njegov branjenik bude oslobođen, jer nema dokaza da je počinio djelo koje mu se stavlja na teret.

Opt. Joakim Bučko u cijelosti je prihvatio završnu riječ svog branitelja.

Branitelj opt. Mirka Ždinjaka, odvjetnik Boris Hlatki, ostao je u cijelosti kod svog govora danog na ročištu za glavnu raspravu, održanom dana 18. lipnja 2008. godine i predanog u pisanom obliku. Predložio je da njegov branjenik bude oslobođen odgovornosti, jer nema dokaza da je počinio kazneno djelo koje mu se stavlja na teret.

Branitelj opt. Dragana Ćirića, odvjetnik Antun Križ, ostao je u cijelosti kod svog govora danog na ročištu za glavnu raspravu, održanom dana 18. lipnja 2008. godine, kao i pisane završne riječi. Rekao je da iz optužbe nema kriminalne količine koja bi bila dostatna za kazneno djelo genocida. U odnosu na njegova branjenika izmjenom optužnice smanjena je kriminalna količina, tj. njegov branjenik nije optužen za ubojstvo obitelji Holik. Predložio je da se njegov branjenik oslobodi od odgovornosti za kazneno djelo genocida kao i za neko drugo kazneno djelo.

Branitelj opt. Zdenka Magoča, odvjetnik Slavko Baotić, ostao je u cijelosti kod svog govora danog na ročištu za glavnu raspravu, održanom dana 18. lipnja 2008. godine. Rekao je da njegov branjenik nije doveden u nepovoljniji položaj. Rekao je da njegov branjenik u vrijeme ubojstva obitelji Holik nije imao zaduženo oružje. Imao je zadužen kombinezon što je uvijek i u svakoj vojsci jedino značilo da je taj vojnik «crnčio», tj. prvenstveno izvršavao radne obveze. Naglasio je da je opt. Joakim Bučko 12 godina šutio. Za njegova branjenika se čulo da je morao postupati po naredbi. Predložio je da Sud njegova branjenika oslobodi odgovornosti.

Opt. Zdenko Magoč u cijelosti je prihvatio riječ svog branitelja.

Branitelj opt. Zlatana Nikolića, odvjetnik Stjepan Zeko, ostao je u cijelosti kod svog govora danog na ročištu za glavnu raspravu, održanom dana 18. lipnja 2008. godine. Rekao je da je na

današnjem ročištu za glavnu raspravu opt. Darko Hudak rekao da nije vidio da je Mihajlo Hajduk priveden u Štab TO. Rekao je da se oštećeni Mihajlo Hajduk u Vinkovcima, u progonstvu, javio liječniku 5 ili 6 dana nakon dolaska, a ukoliko bi zaista imao slomljena rebra sigurno ne bi mogao trpjeti toliku bol. Ukazao je da liječnik koji ga je primio u Vinkovcima i danas radi, i da je ŽDO iz Vukovara moglo tražiti medicinsku dokumentaciju na ime Mihajla Hajduka. Predložio je da se njegovog branjenika oslobodi odgovornosti.

Braniteljica opt. Jove Cice, odvjetnica Jasminka Mandić, u svom govoru je ukazala da se pridružuje svojim kolegama, koje su govorile prije nje. Predala je u spis svoj pisani završni govor. Rekla je da nema dokaza da je počinjeno kazneno djelo genocida, jer je opće poznato što je potrebno da bi netko počinio kazneno djelo genocida, čega nema čak ni u činjeničnom supstratu. Rekla je da je 98 mještana Mikluševaca preseljeno i protjerano, ali na neokupirani dio RH. Nisu poduzimane radnje da se neka rasa, nacionalna zajednica, etnička pripadnost nekog naroda djelomično ili potpuno uništi. Može se razumjeti da je opt. Joakim Bučko nakon 12 godina ovoga postupka počeo govoriti. On se brani, stoga želi doći do što boljeg položaja pred sudom, jer do tada su njega svjedoci posredno teretili za ubojstvo članova obitelji Holik. Rekla je da nije bilo «grabežnog ubojstva obitelji Holik», sve drugo bi spadalo pod oružanu pobunu. Rekla je da nema dokaza da je njezin optuženik počinio kazneno djelo koje mu se stavlja na teret, stoga je predložila da ga se oslobodi odgovornosti.

Branitelj opt. Đure Krošnjara, odvjetnik Dalibor Ostović, ostao je u cijelosti kod svog govora danog na ročištu za glavnu raspravu, održanom dana 18. lipnja 2008. godine. Rekao je da smatra da nema govora da je počinjeno kazneno djelo genocida. Nema dokaza da je njegov branjenik počinio i jedno kazneno djelo za koje nije nastupila zastara, tj. eventualno one radnje koje je poduzeo njegov branjenik bi se mogle podvesti pod kazneno djelo za koje je davno nastupila apsolutna zastara kaznenog progona. Stoga je predložio da Sud njegovog branjenika oslobodi odgovornosti.

Branitelj opt. Darka Hudaka, odvjetnik Andrej Georgievski, ostao je djelomično kod svog govora danog na ročištu za glavnu raspravu, održanom dana 18. lipnja 2008. godine. Pojasnio je da je izmijenjenom optužnicom njegov branjenik u puno povoljnijoj poziciji nego što je bio 18. lipnja 2008. godine. Rekao je da je suvišan komentar da bi se u radnjama koje se stavljaju na teret njegovu branjenika radilo o kaznenom djelu genocida. Rekao je da je svjedok Joakim Homa, u svom iskazu, koji je dao u svojoj kući, više puta ponovio da ne zna tko ga je udario, ponavljajući da to nije bio opt. Darko Hudak, a da ne zna da li je to bio Vlajnić ili Anđelić. Predložio je da se njegovog branjenika oslobodi odgovornosti.

Opt. Darko Hudak u cijelosti je prihvatio govor svoga branitelja.

Branitelj opt. Janka Ljikara, odvjetnik Šimo Filipović, ostao je u cijelosti kod svog govora danog na ročištu za glavnu raspravu, održanom dana 18. lipnja 2008. godine. Predložio je da se njegov branjenik oslobodi odgovornosti.

Glavna rasprava je završena.

Presuda će biti objavljena dana 5. veljače 2009. godine u 12.30 sati.

–